

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 18 ноември 2022 г.
(OR. en)

14973/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0379 (COD)

TELECOM 474
DIGIT 214
CYBER 375
CODEC 1778
IA 193

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	18 ноември 2022 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 720 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа)

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 720 final.

Приложение: COM(2022) 720 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.11.2022 г.
COM(2022) 720 final

2022/0379 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния
сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа)**

{SEC(2022) 720 final} - {SWD(2022) 720 final} - {SWD(2022) 721 final} -
{SWD(2022) 722 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Настоящият обяснителен меморандум придружава предложението за регламент за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа).

Цифровата трансформация на публичните администрации е сред основните приоритети на десетилетието и държавите членки инвестират интензивно в цифровизацията на своите публични администрации. Въпреки че все повече услуги, предоставяни от публичния сектор на ЕС, стават цифрови, нивото на тяхната оперативна съвместимост все още не е достатъчно.

Оперативната съвместимост позволява на организациите да си взаимодействат за постигане на взаимноизгодни цели. Тя включва обмен на информация и знания между организациите чрез бизнес процесите, които те поддържат посредством обмена на данни между техните мрежи и информационни системи. Оперативната съвместимост гарантира, че данните могат да се обменят безпроблемно.

Във времена, когато процесите се автоматизират, а цифровите технологии стават част от публичните администрации, е изключително важно публичните администрации да запазят способността си да комуникират помежду си. Оперативната съвместимост е важен елемент за постигането на тази цел. Това не може да бъде осигурено само с технически средства. Необходими са споразумения и установени процеси между различните организации, съгласувани описания на данни, закони, които позволяват тези обмени на данни, и структурирано дългосрочно сътрудничество. Високото ниво на оперативна съвместимост на цифровите услуги в публичния сектор е от съществено значение за цифровия единен пазар.

Опитът от пандемията от COVID-19 показва, че оперативно съвместимите решения помагат да се гарантира, че гражданите на Съюза могат да упражняват правото си на свободно движение, предвидено в Договорите. Оперативната съвместимост на публичния сектор оказва важно въздействие и върху правото на свободно движение на стоки и услуги, заложено в Договорите, тъй като тежките административни процедури могат да създадат значителни пречки, особено за малките и средните предприятия (МСП).

Оперативната съвместимост е също така решаващ фактор за намаляване на нарастващите киберрискове, пред които са изправени Съюзът и държавите членки. Днес публичните администрации са редовни мишени на кибератаки.

Следователно оперативната съвместимост не е само технически въпрос, а изисква действия в няколко области. Те включват:

- гарантиране, че правните рамки, съгласно които работят различните организации, не възпрепятстват предоставянето на безпроблемни обществени услуги както между, така и в рамките на държавите членки (правна оперативна съвместимост);
- ефективна координация между различните органи от публичния сектор на всички равнища на управление при предоставянето на обществени услуги (организационна оперативна съвместимост); както и

- гарантиране, че форматът и значението на обменяните данни и информация се запазват и разбират при всеки обмен между страните (семантична оперативна съвместимост).

Оптималната оперативна съвместимост на публичния сектор предполага високо ниво на оперативна съвместимост, което позволява по-ефективен и сигурен обмен на данни за предоставяне на безпроблемни обществени услуги. Ниското ниво на оперативна съвместимост води до ненужна административна тежест за гражданите и предприятията и до увеличаване на разходите на публичните администрации. Укрепването на оперативната съвместимост на публичния сектор предоставя значителни възможности за иновации, по-добро планиране (напр. в кризисни ситуации) и по-добър технологичен суверенитет на ЕС. Идеалната степен на оперативна съвместимост следва да създава ясна и стабилна среда за разработване на различни оперативни съвместими решения.

Регулирането на трансграничната оперативна съвместимост е основна **предпоставка за по-нататъшното развитие и завършване на всички съществуващи аспекти на цифровия единен пазар.**

Конкретните цели на тази инициатива са:

1. да се гарантира последователен, ориентиран към човека подход на ЕС към оперативната съвместимост — от създаването на политиката до нейното изпълнение;
2. да се създаде структура за управление на оперативната съвместимост, която да даде възможност на публичните администрации от всички равнища и сектори, както и на заинтересованите страни от частния сектор, да работят заедно — с ясен мандат за постигане на съгласие по споделени решения за оперативна съвместимост (напр. рамки, отворени спецификации, отворени стандарти, приложения или насоки);
3. да се създаде съвместно екосистема от решения за оперативна съвместимост за публичния сектор на ЕС, така че публичните администрации на всички равнища в ЕС и други заинтересовани страни да могат да допринасят за такива решения и да ги използват повторно, да правят съвместни иновации и да създават обществена стойност.

Самите държави членки пожелаха съгласуван подход, подход на полезно взаимодействие, подход, ориентиран към нуждите, и подход на сътрудничество по отношение на темата за изпълнението на политиката с оглед на нарастващата регулаторна среда в тази област. Примери за това са единната цифрова платформа (създадена с Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета¹, инсталирането на техническа система, основана на принципа за еднократност, чрез която държавите членки ще обменят важни удостоверителни документи в бъдеще); и развиващата се правна рамка в областта на цифровата самоличност², която създава рамка за целите на оперативната съвместимост на националните схеми за електронна

¹ Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1—38).

² Вж. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 по отношение на създаването на рамка за европейска цифрова самоличност (COM(2021)281 final).

идентификация или на бъдещите пространства на данни³. Техническата система, основана на принципа за еднократност, е първото междусекторно пространство на данни между обществените услуги, основано на пълен набор от специфични правила за оперативна съвместимост.

Тъй като оперативната съвместимост в публичния сектор на ЕС е свързана с различни субекти, които си сътрудничат за постигането на единна цел, общ подход към оперативната съвместимост може да бъде приложен само в рамките на динамична, но все пак хомогенна рамка, при абсолютно зачитане на субсидиарността и чрез консолидирано многостепенно управление.

Опитът на държавите членки показва, че когато се предоставя правно основание за рамки за оперативна съвместимост, тези рамки се превръщат в последователна и съгласувана отправна точка, която поставя оперативната съвместимост на преден план в съображенията на политиката. Например целта на Предложението за Европейска рамка за оперативна съвместимост за интелигентни градове и общности (EIF4SCC⁴) е да предостави насоки за местен и регионален подход към оперативната съвместимост, допълвайки общия подход на Европейската рамка за оперативна съвместимост (EIF).

Предложението включва ясен модел на управление, подкрепен от държавите членки и институциите на ЕС, като същевременно се предоставят възможности на заинтересованите страни да изразят своите гледни точки и опасения чрез непрекъснат процес, който в крайна сметка допринася за общите решения за оперативна съвместимост. Една ефективна политика в областта на оперативната съвместимост ще обедини ключови инициативи в рамките на новаторска архитектура за сътрудничество, като ще бъде отворена, сигурна и приобщаваща и ще подпомага изпълнението на резултатите.

Настоящото предложение предвижда разработването на Европейска рамка за оперативна съвместимост. С Европейската рамка за оперативна съвместимост (ЕРОС) се подчертава значението на разглеждането на всички различни равнища на оперативната съвместимост — техническо, семантично, организационно и правно — както и на интегрирания подход на управление. ЕРОС беше формулирана за първи път през 2004 г. Последната ѝ версия беше публикувана като приложение 2 към Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейска рамка за оперативна съвместимост — стратегия за прилагане (COM/2017/0134 final). Мониторингът на прилагането на ЕРОС на равнището на държавите членки се извършва от Обсерваторията за национални рамки за оперативна съвместимост.

Освен това с настоящето предложение се създават предпоставки за развитие на необходимите знания за оперативната съвместимост и съответните решения, особено сред експертите, които не са специалисти в областта на информационните технологии. Комуникацията и сътрудничеството са основни елементи на оперативната съвместимост. Ето защо е важно да има едно гише, което да подпомага надеждния обмен на информация — порталът „Оперативно съвместима Европа“.

³ Хоризонтални правила за пространствата на данни са предложени с Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и тяхното използване (Законодателен акт за данните) (COM(2022) 68 final) и Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните) (COM(2020) 767 final).

⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f69284c4-eacb-11eb-93a8-01aa75ed71a1/language-en>

Регулирането на трансграничната оперативна съвместимост в публичния сектор следва да се съсредоточи върху защитата на обществения интерес в насочените към отделния потребител решения и в отворените решения. Отвореният код подпомага изпълнението на решения за оперативна съвместимост. Отвореният код дава възможност на ползвателите активно да оценяват и проверяват оперативната съвместимост и сигурността на решенията, като по този начин ползвателите са автономни и независими в управлението на собствените си инфраструктури без външни ограничения. Освен това с него се намаляват киберрисковете и ефектите на зависимост, които могат да бъдат преодоляни чрез използването на координиран подход между държавите членки. С него също така се гарантира най-добрата възвръщаемост на инвестициите с публични средства, като се дава възможност за надграждане и подобряване на съществуващите решения, вместо да се започва от нулата. Внедряването на стратегии с отворен код има положителен страничен ефект върху ефективността на иновациите и върху Съюза⁵. Отвореният код и отворените стандарти заедно са основни фактори за оперативна съвместимост. В този контекст въпросът за подходящите лицензи е от особено значение. Настоящата версия на публичния лиценз на Европейския съюз (EURL), стандартен лиценз за отворен код (версия 1.2), беше приета с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/863 на Комисията.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Политиката в областта на оперативната съвместимост на публичния сектор понастоящем не е обхваната от задължителни всеобхватни разпоредби на политиката на ЕС. Въпреки това необвързващата Европейска рамка за оперативна съвместимост е част от политиката на ЕС в областта на оперативната съвместимост от 2010 г. насам. Последната ѝ версия беше приета от Комисията в съобщение през 2017 г.⁶. Прилагането на рамката беше и продължава да бъде подпомагано от редица инструменти за финансиране, като програмата ISA2, а понастоящем — програмата „Цифрова Европа“⁷. Необходимостта от по-активни действия в тази област беше призната и бяха обявени конкретни действия в няколко съобщения на Комисията, сред които съобщенията „Стратегия в областта на цифровите технологии“⁸, „Европейска стратегия за данните“⁹, „Установяване и преодоляване на пречките пред единния пазар“¹⁰ и

⁵ Смята се, че дружествата в ЕС са инвестирали 1 милиард евро в софтуер с отворен код (данните са събрани за 2018 г.) и това е допринесло за европейската икономика с 65—95 милиарда евро. Европейска комисия, Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“, Blind, K., Patsch, S., Muto, S., и др., The impact of open source software and hardware on technological independence, competitiveness and innovation in the EU economy: [Въздействието на софтуера и хардуера с отворен код върху технологичната независимост, конкурентоспособността и иновациите в икономиката на ЕС: окончателен доклад от проучването], Служба за публикации, 2021 г., <https://data.europa.eu/doi/10.2759/430161>

⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейска рамка за оперативна съвместимост — стратегия за прилагане“ (COM(2017)134 final

⁷ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240. (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Изграждане на цифровото бъдеще на Европа (COM(2020) 67 final).

⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Европейска стратегия за данните, 19.2.2020 г. (COM(2020) 66 final).

„Цифровизация на правосъдието в Европейския съюз — Инструментариум от възможности“¹¹. С настоящето предложение се изпълнява и политическият мандат, предоставен от Европейския съвет, който призова за създаване на рамка за оперативна съвместимост, която да овластява¹². Тази инициатива беше включена в годишната работна програма на Комисията за 2022 г. (приложение REFIT)¹³. За да се осигури съгласуваност с подхода, възприет в миналото, настоящото предложение се основава на оценките на необвързващата политическа рамка на ЕРОС¹⁴ и на програмата ISA2¹⁵.

Освен това се наблюдава бързо развитие в по-широката област на политиката за цифровите обществени услуги. Примери за това са Регламентът за единна цифрова платформа¹⁶, Директивата за отворените данни¹⁷ и Актът за управление на данните¹⁸, като същевременно законодателят на Съюза обсъжда нови законодателни предложения, напр. Регламент за европейска цифрова самоличност¹⁹ и Законодателен акт за данните²⁰. Тъй като тези инициативи вече засягат различни аспекти на цифровата икономика и оперативната съвместимост, предложеният акт за оперативно съвместима Европа има за цел да улесни прилагането по оперативно съвместим начин на някои части от тези политики, които са от значение от гледна точка на обществените услуги, като изгради текущо структурирано сътрудничество в областта на трансграничната оперативна съвместимост на публичния сектор.

Въпреки че някои от тези политически инициативи съдържат разпоредби, които са от значение за предоставянето на обществени услуги (напр. правилата за повторно използване на защитени публично притежавани данни, установени в Акта за управление на данните), те не създават цялостна рамка за оперативна съвместимост на

¹⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Установяване и преодоляване на пречките пред единния пазар (COM(2020) 93 final).

¹¹ Съобщение на Комисията „Цифровизация на правосъдието в ЕС Инструментариум от възможности“ (COM(2020) 710 final).

¹² Съобщение на генералния секретариат на Съвета до делегациите относно заключенията от извънредното заседание на Европейския съвет (1 и 2 октомври 2020 г.) (EUCO 13/20).

¹³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Работна програма на Комисията за 2022 г. Заедно правим Европа по-силна (COM(2021) 645 final).

¹⁴ Информацията от процеса на оценката и резултатите заедно с подкрепящите доказателства са достъпни в Работния документ на службите на Комисията (SWD(2022) 720 final).

¹⁵ Документ на службите на Комисията — Окончателна оценка на програмата ISA² (SWD(2021) 965 final), придружаващ документа Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета — Резултати от окончателната оценка на програмата ISA² (COM(2021) 965 final).

¹⁶ Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (Текст от значение за ЕИП). (PE/41/2018/REV/2).

¹⁷ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор (PE/28/2019/REV/1)

¹⁸ Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните) (PE/85/2021/REV/1).

¹⁹ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 по отношение на създаването на рамка за европейска цифрова самоличност (COM/2021 281 final).

²⁰ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и тяхното използване (Законодателен акт за данните) (COM(2022) 68 final).

мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза. Държавите членки и институциите, агенциите и органите на ЕС, в качеството си на доставчици на мрежи и информационни системи за обществени услуги, ще се споразумяват за решения за оперативна съвместимост чрез специален орган на управление (Съвет на програма „Оперативно съвместима Европа“). Този съгласуван консенсус може да ускори и подкрепи изпълнението, особено на други политики в областта на цифровите технологии — осигуряване на оперативна съвместимост между различните мерки за изпълнение. Освен това една „Общност за оперативно съвместима Европа“ ще осигури координацията и сътрудничеството между съответните заинтересовани страни в областта на трансграничната и междусекторната оперативна съвместимост. Порталът „Оперативно съвместима Европа“ ще осигури една единна входна точка за информация, свързана с оперативната съвместимост на съответните мрежи и информационни системи, а по програмата „Оперативно съвместима Европа“ ще се определи стратегически дневен ред на ЕС за предложения за по-нататъшни подобрения, включително координирани съпътстващи мерки.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Необходимо е да се установи връзка между всички спецификации за мрежите и информационните системи в публичния сектор, които са задължителни за използване поради правните разпоредби на Съюза. Невинаги е лесно за изпълняващите органи да намерят изискванията в най-новия и машинночетим формат. Една единна входна точка и ясни правила за метаданните на такава информация следва да помогнат на органите от публичния сектор да приведат своите инфраструктури за цифрови услуги в съответствие със съществуващите и бъдещите правила. Това е още един важен фактор за това как предложението ще помогне за интегрирането на политиките в различните сектори на ЕС и ще насърчи тяхното последователно прилагане.

Всъщност, поради междусекторния характер на оперативната съвместимост, настоящото предложение има за цел да улесни цифровото изпълнение на секторните политики. Предложението има за цел да се избегне противоречието между задължителните изисквания за оперативна съвместимост и секторните политики, в които се определят изискванията за мрежите и информационните системи за обществени услуги, или обратното. Вместо това оценката на оперативната съвместимост има за цел да насърчи въвеждането на оперативно съвместими решения в бъдещите разработки на политиката и да подобри съгласуваността с предложената политика и с други политики, по-специално тяхното общо цифрово изпълнение.

Оперативната съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, също е важна за постигане на целите, свързани с публичния сектор, посочени в съобщението на Комисията „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“²¹. Макар че предоставянето на 100 % онлайн обществени услуги може потенциално да бъде постигнато и с решения, които не са оперативно съвместими, използването на оперативно съвместими решения ще помогне на публичните администрации да постигнат целта по по-ефективен и ефикасен начин. Същото се отнася и за секторните цели, например в областта на здравеопазването. Данните, събрани по силата на настоящия регламент, може също така да допринесат за съответния мониторинг.

²¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“ (COM(2021/ 118 final).

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание на настоящото предложение е член 172 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В съответствие с член 170 от ДФЕС, за да се подпомогне постигането на целите, посочени в членове 26 и 174 от ДФЕС, и за да се даде възможност на хората в ЕС, на икономическите оператори и на регионалните и местните общности да се възползват изцяло от създаването на пространство без вътрешни граници, ЕС следва да подпомага създаването и развитието на трансевропейски мрежи, по-специално в областта на телекомуникациите. В рамките на система на отворени и конкурентни пазари действията на Европейския съюз ще имат за цел да подкрепят и насърчават взаимното свързване и трансграничната оперативна съвместимост на националните мрежи и да подобрят достъпа до тези мрежи.

В съответствие с член 171, параграф 1 от ДФЕС Съюзът създава насоки, определя проекти от общ интерес и прилага всякакви мерки, необходими за осигуряване на оперативната съвместимост на трансевропейските мрежи. Съгласно член 171, параграф 2 „държавите членки, като поддържат връзка с Комисията, координират помежду си политиките, водени от тях на национално равнище, които могат да има важно значение“ за постигането на целта за създаване на трансевропейски мрежи, а „Комисията може, в тясно сътрудничество с държавите членки, да предприема всякакви полезни инициативи за насърчаване на тази координация“.

Настоящото предложение има за цел да разработи последователен, ориентиран към човека подход по отношение на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги от създаването на политиките до тяхното изпълнение, придружен от ясно управление за рационализиране на споделени рамки, решения, насоки и спецификации за оперативна съвместимост в контекста на предоставянето на цифрови обществени услуги през границите на ЕС.

Действията на ЕС за подобряване на оперативната съвместимост в публичния сектор чрез създаване на управленска структура, която да направлява развитието на трансграничната оперативна съвместимост между мрежите и информационните системи, използвани за предоставяне или управление на обществени услуги в публичния сектор на ЕС, ще допринесат за по-нататъшното интегриране на единния пазар, тъй като премахват пречките пред разпространението на информация в ЕС и насърчават икономическото, социалното и териториалното сближаване. За тази цел в ДФЕС се дават правомощия на ЕС да приема подходящи разпоредби за установяване и развитие на трансевропейски мрежи в областта на далекосъобщителните инфраструктури (член 170 от ДФЕС).

От 1994 г. насам ЕС използва това правно основание, както и предшестващото го, за създаване на програми за финансиране в подкрепа на разработването и разпространението на решения за оперативна съвместимост за публичните администрации и предприятията и за създаване на трансгранични инфраструктури за цифрови услуги²². Съдът на Европейския съюз потвърди, че мерките на ЕС,

²² Последното от тях е Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор и Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на

допринасящи за „електронен обмен на информация между администрациите в Общността (IDA)“, попадат в обхвата на трансевропейските далекосъобщителни мрежи съгласно член 129 от Договора за ЕО²³.

Следователно член 172 е подходящото правно основание за действията на ЕС за насърчаване на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи.

За да се подпомогне създаването и развитието на трансевропейските мрежи във връзка с цифровите обществени услуги, предоставяни от органите от публичния сектор, трябва да се създаде нова система за координация на равнището на ЕС с ясни роли и мандати.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Съгласно принципа на субсидиарност, установен в член 5, параграф 3 от ДЕС, действия на равнището на ЕС следва да се предприемат само когато предвидените цели не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен единствено от държавите членки, а поради обхвата или последиците от предвиденото действие могат да бъдат по-добре постигнати от ЕС. Освен това е необходимо естеството и интензивността на дадена мярка да съответстват на установения проблем.

Мерките в подкрепа на трансграничната оперативна съвместимост на публичния сектор в ЕС не могат да бъдат постигнати самостоятелно от една държава членка и изискват координация на равнището на ЕС. Разработването на структурирано сътрудничество в целия ЕС в подкрепа на оперативната съвместимост на публичния сектор по своята същност е задача, която трябва да се изпълнява на равнището на ЕС.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, мерките в настоящото предложение не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите (развитие и завършване на цифровия единен пазар). Предложението е насочено към съществуващите пречки пред оперативната съвместимост на обществените услуги в ЕС. В него се установява правна рамка за споделяне и повторно използване на отворени препоръчани решения за оперативна съвместимост и правителствени технологии (GovTech) като цяло, за да се подпомогне по-добре взаимосвързаността на съответните инфраструктури. В предложението се определя и рамка за сътрудничество, която позволява на съответните

²³ Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програма „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240.

Дело C-22/96, Европейски парламент срещу Съвет на Европейския съюз, ECLI:EU:C:1998:258. Съдът постановява, че: „[...] [Н]якои аспекти на обжалваното решение се отнасят до оперативната съвместимост на мрежите по смисъла на член 129в, параграф 1, второ тире. На първо място, [...] в преамбюла на това решение се подчертава необходимостта да се осигури оперативна съвместимост на националните телематични системи. На второ място, [...] обжалваното решение предвижда, че специалната процедура, предвидена в член 4, е приложима за ‘приемането на общи правила и процедури за постигане на техническа и административна оперативна съвместимост’. Освен това, съгласно член 5, параграф 1, видовете действия, които може да бъдат включени във финансовия принос на Общността, включват по-специално мерки, свързани с оперативната съвместимост. Всъщност оперативната съвместимост е посочена като едно от рамковите условия, заложили в член 5, параграф 2. Въпреки че създаването и развитието на трансевропейски мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура между администрациите само по себе си води до взаимосвързаност и оперативна съвместимост на националните мрежи, както и до достъп до такива мрежи, съдържанието на оспорваното решение показва, че то обхваща мерки, попадащи конкретно в обхвата на член 129в, параграф 1, второ тире.“ (параграфи 35—36).

публични структури и различните сектори да координират действията си на равнището на ЕС. То се основава на съществуващи решения, които бяха разработени и частично приложени в различни публични структури и сектори през последните години, като например ЕРОС.

В по-краткосрочен план настоящето предложение ще доведе до разходи, които ще трябва да бъдат поети от Комисията при създаването на механизъм за структурирано сътрудничество между администрациите в ЕС и държавите членки. В по-дългосрочен план Комисията ще трябва да поеме разходи за улесняване на управлението на оперативната съвместимост и за разработване на насоки и общи решения. Държавите членки ще понесат също разходи, свързани с разработването и прилагането на общи решения за оперативна съвместимост въз основа на насоките и инструментите, улеснени от механизма за сътрудничество. Тези разходи ще бъдат компенсирани в по-дългосрочен план от ползите, породени от подобреното сътрудничество и разработването, прилагането и повторното използване на общи мерки за оперативна съвместимост за обществените услуги, като по този начин се намали дублирането на усилия и ненужните тежести.

За да се сведе до минимум тежестта, свързана с докладването в съответствие с регулаторните изисквания, мониторингът ще се основава във възможно най-голяма степен на съществуващите канали и инфраструктура за докладване на данни, както и на автоматизираното извличане на данни.

Що се отнася до предприятия и гражданите, предложението вероятно ще доведе до намаляване на разходите за взаимодействие с публичните администрации, както и на разходите за извършване на стопанска дейност в ЕС.

- **Избор на инструмент**

Счита се, че регламентът е най-подходящият правен инструмент за определяне на рамка за трансгранична оперативна съвместимост на публичния сектор в ЕС. Прякото прилагане на регламент в съответствие с член 288 от ДФЕС ще осигури по-голяма правна сигурност чрез въвеждането на хармонизиран набор от основни правила, допринасящи за функционирането на единния пазар. Регламентът ще създаде и структуриран механизъм за сътрудничество.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, се основава, наред с другото, на оценката на Европейската рамка за оперативна съвместимост (ЕРОС)²⁴, извършена успоредно и публикувана заедно с настоящото предложение. Основният извод от оценката е, че трансграничната оперативна съвместимост може да бъде постигната по по-ефективен и ефикасен начин с мерки на равнището на ЕС, отколкото само с действия на национално или поднационално равнище. Някои от препоръките на ЕРОС вече се прилагат в концептуално отношение от държавите членки. Очаква се разходите за изготвяне на национални рамки за оперативна съвместимост, съобразени с ЕРОС, да бъдат сравнително ниски. Въпреки това в настоящата ЕРОС практическото прилагане на оперативно съвместими европейски

²⁴ SWD(2022) 720 final

цифрови обществени услуги не се подкрепя в достатъчна степен. Необходим е нов механизъм, който да я направи по-приложима. В оценката на въздействието се подчертава по-специално необходимостта от: i) подобряване на управлението на оперативната съвместимост в ЕС; ii) по-обща, потенциално задължителни предписания; и iii) по-добро съгласуване, по-специално на политиките на ЕС и на програмите за финансиране на ЕС с ЕРОС.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Процесът на консултация и основните заключения от него, на които се основава настоящото предложение, са обобщени в приложение 2 към оценката на въздействието, придружаваща предложението за акт за оперативна съвместимост Европа. Дейностите по консултациите включваха открита обществена и целенасочена онлайн консултация, семинари с различни категории заинтересовани страни и експертни групи, създадени от Комисията.

Респондентите смятат, че точните цели, очертани в оценката на въздействието, са смислени в по-голямата си част, като уточняват, че много от тези цели са взаимосвързани и не могат да бъдат постигнати поотделно.

Заинтересованите страни определиха няколко допълнителни цели, като например: i) разработване и популяризиране на конкретни стандарти и насоки, които биха могли да насочат публичните администрации към оперативна съвместимост още при проектирането; ii) преминаване към проактивни и самостоятелни услуги; iii) повишаване на прозрачността чрез прилагане на принципа на еднократност; iv) рамка, която централизира информацията за ползвателите; и v) изтъкване на значението на оперативната съвместимост за гражданските права, цифровото участие на всички, разнообразието и демократизирането на обществените знания.

Повечето от заинтересованите страни изрично посочиха необходимостта от съгласувани и отворени стандарти и спецификации. Някои от тях допълнително подчертаха необходимостта от по-координирано участие на публичния сектор в организациите за стандартизация. Повечето заинтересовани страни изразиха сходни мнения по отношение на стимулирането на споделянето на разходите за проектиране на лесни за използване, надеждни и сигурни решения (включително между публични и частни заинтересовани страни) и относно насърчаването на споделянето и повторното използване в целия ЕС на зрели, повторно използваеми, оперативна съвместими решения с отворен код за публичните администрации. Те също така посочиха, че тези решения следва да бъдат придружени от ясни насоки за използването на отворени стандарти и отворен код (включително ясни определения) и че е необходимо да се осигури техническа помощ на всички равнища (включително подходящи ресурси за обучение).

Освен това заинтересованите страни призоваха политиката за оперативна съвместимост да стане по-практична и съгласувана с другите политики на ЕС, като се представи идеята за образци за приложения. Тези приложения придружават предложенията за политики с необвързващи „златни стандарти“ за това как може да функционира оперативна съвместимостта изпълнение на административно ниво и показват как предложенията могат да бъдат изпълнени.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предложението беше разработено съвместно с експертната група по оперативна съвместимост на европейските обществени услуги. Като част от този процес

експертната група издаде препоръки за следващата европейска политика за оперативна съвместимост през октомври 2021 г.²⁵

В подкрепа на работата по инициативата бяха проведени няколко проучвания. Те включваха:

- Проучване в подкрепа на оценката на изпълнението на ЕРОС²⁶;
- Проучване в подкрепа на окончателната оценка на програмата за решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (ISA²);²⁷
- Технически доклад на JRC — Quantifying the Benefits of Location Interoperability in the European Union²⁸.
- **Оценка на въздействието**

Оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, беше проучена от Комитета за регулаторен контрол на 19 януари 2022 г. Съветът даде положително становище с резерви. Коментарите бяха разгледани от Комисията в окончателния вариант на оценката на въздействието (подробности са представени в приложение 1 към нея).

В оценката на въздействието се сравняват три варианта, в допълнение към базовия вариант, при който не се предприемат действия.

С вариант 1 се цели постепенното непрекъснато развитие на ЕРОС.

С вариант 2 се запазва настоящата доброволна рамка. В него се предлага законодателно действие, което има за цел изграждането на механизъм за структурно сътрудничество с гъвкав мандат, за да се осигури непрекъснато развитие и поддържане на съгласувани общи решения за оперативна съвместимост, както и определянето на общи инициативи за експериментирание и за целенасочена подкрепа на политиката.

Подобно на вариант 2, вариант 3 предлага законодателно действие, но предложеното действие е по-широкообхватно. При него акцентът е върху утвърждаването на пряко приложими европейски минимални изисквания за оперативна съвместимост, които ще бъдат преразгледани чрез решения за изпълнение.

Според оценката на очакваните въздействия вариант 1 и базовия вариант няма да доведат до ефективно отстраняване на недостатъците, установени при оценката на ЕРОС. Поради недостатъчните стимули за сътрудничество и двата варианта няма да изпълнят политическите и оперативните очаквания на заинтересованите страни, особено на държавите членки. Вероятността вариант 3 да получи политическа подкрепа е също толкова малка поради широкия му обхват и високата степен на чувствителност към субсидиарността (напр. по отношение на унаследените системи в ЕС и държавите членки). Въпреки че въвеждането на пряко приложими минимални изисквания за

²⁵ Регистър на експертните групи към Комисията и други подобни органи (europa.eu). (18 октомври 2021 г.). Европейска комисия, <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=bg&groupID=3714>

²⁶ CEPS (2021): Проучване в подкрепа на оценката на изпълнението на ЕРОС, Европейска комисия. DOI: 10.2799/58201.

²⁷ CEPS (2021): Проучване в подкрепа на окончателната оценка на програмата за решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (ISA²), Европейска комисия. DOI: 10.2799/94683.

²⁸ Ulrich, P., Duch Brown, N., Minghini, M., Kotsev, A., Hernandez Quiros, L., Boguslawski, R., & Pignatelly, F. (2021). Quantifying the Benefits of Location Interoperability in the European Union. Европейска комисия

оперативна съвместимост в правото на ЕС се очаква да бъде ефикасно, това ще бъде продължителна процедура и ще изисква значителни разходи и усилия за изпълнение. Поради това се предполага, че то ще окаже по-малко въздействие за гарантирането на гъвкава и бърза реакция по отношение на бързо променящите се технологични изисквания и изискванията на политиката.

Оценката на въздействието определи вариант 2 като предпочитан сценарий. Очаква се решението за създаване на структуриран механизъм за сътрудничество да осигури на държавите членки необходимата стабилност и (правна) предвидимост, като същевременно им дава необходимата гъвкавост, за да продължат да разработват споделени решения за оперативна съвместимост в отговор на променящите се нужди на политиката. Целта на вариант 2 също така е разработването на процеси на участие. Тези процеси имат по-голямо значение за ускоряването на технологичния напредък. Освен това те са по-малко натрапчиви по отношение на въздействието върху унаследените системи, тъй като те не посочват пряко (минимални) изисквания за съвместимост в правото (както би било при вариант 3). Към днешна дата вероятността вариант 3 да получи политическа подкрепа е по-малка поради широкия му обхват и високата степен на чувствителност към субсидиарността (особено по отношение на унаследените системи в ЕС и държавите членки). Поради това се предполага, че вариант 2 ще окаже по-малко въздействие, гарантирайки гъвкава и бърза реакция по отношение на бързо променящите се технологични изисквания и изискванията на политиката. С течение на времето вариант 2 може също така постепенно да доведе до вариант 3.

Предвижда се единно управление на трансграничната оперативна съвместимост в ЕС, което да насърчава сътрудничеството „отдолу—нагоре“ и ангажираността „отгоре—надолу“ на ключовите заинтересовани страни в държавите членки, което ще доведе до създаването на споделена екосистема за оперативна съвместимост. Това улеснява участието на ранен етап в разработването на политиката и в определянето на нуждите от (съвместни) инвестиции, и подобрява прилагането на политиката. Поради тези причини вариант 2 не представлява заплахата, а фактор за субсидиарност, за укрепване на устойчивостта на публичните администрации и за цифровия суверенитет.

И накрая, мерките, предложени във вариант 2, вероятно ще имат ограничено, но положително въздействие върху постигането на целите на ЕС в областта на климата и енергетиката. По-голямата трансгранична оперативна съвместимост би могла да намали тежестта, например чрез улесняване на докладването на въглеродните емисии, намаляване на използването на хартия и ограничаване на физическите пътувания, необходими на ползвателите на обществени услуги при изпълнение на административни процедури.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Мерките на политиката, предложени в рамките на предпочетения вариант, са насочени към постигане на целите за опростяване и намаляване на административната тежест в съответствие с Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT)²⁹ на Комисията. Потенциалът му за намаляване на административната тежест в

²⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Регулаторната пригодност на ЕС (COM(2012) 746 final).

областта на политиката е признат от платформата „Готови за бъдещето“, като вариантът е включен в годишната работна програма на платформата за 2022 г.³⁰.

Целта на тази инициатива е да се намали административната тежест не само в областта на политиката, но и в различните сектори и на различни административни равнища. Чрез по-добра оперативна съвместимост се цели намаляване на административните разходи и разходите за привеждане в съответствие за публичните администрации. Гражданите ще се възползват от намалената административна тежест и ще могат да разчитат изцяло на цифровите обществени услуги и на възможността за сигурен трансграничен обмен на данни с еднаква правна стойност. Предприятията, особено малките и средните предприятия (МСП), също ще се възползват от икономии на разходи за привеждане в съответствие.

• Основни права

В настоящото предложение се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата)³¹.

Предложението е от особено значение за правото на добра администрация по смисъл на определението в член 41 от Хартата. Този член обявява добрата администрация за основно право, като постановява, че всяко лице има право неговите дела да бъдат управлявани по определен начин от институциите и органите на ЕС или от държавите членки, които прилагат правото на ЕС. С правото на добра администрация се подчертава значението на прозрачността в една все по-цифрова епоха. Инициативите в подкрепа на цифровизацията на обществените услуги може да се разглеждат като улесняващи правото на добра администрация, тъй като имат способността да улесняват основните аспекти на добрата администрация, като например неутралност, безпристрастност и способност за прогнозиране при решаването на различни въпроси³². Липсата на по-нататъшни действия по отношение на ЕРОС и свързаните с него принципи би могла да доведе до отрицателни последици, като например за член 8 от Хартата или за член 22 от Хартата — правото на езиково многообразие. Когато личните данни се обработват в регулаторни лаборатории, предложението включва подходящи гаранции за защита на личните данни, за да се гарантира, че правата на субектите на данни са защитени.

Що се отнася до правото на свободно движение в рамките на ЕС, проучванията на МСП показват, че липсата на оперативно съвместими административни процедури подкопава способността на европейските МСП да извършват стопанска дейност в други държави от ЕС, както и да функционират гъвкаво и безрезервно в рамките на единния пазар³³.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В това предложение се определят редица задължения за Комисията, по-специално задълженията да създаде механизъм за структурирано сътрудничество между администрациите в ЕС и държавите членки, да подкрепи настоящето управление на

³⁰ Годишна работна програма на платформата „Готови за бъдещето“ за 2022 г. (n.d.). Европейска комисия, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2022_annual_work_programme_fit_for_future_platform_en.pdf

³¹ Харта на основните права на Европейския съюз, Европейски съюз от 26 октомври 2012 г. (2012/C 326/02).

³² Matusiak, J., & Princ, M. (2018 г.). eGovernment as an element of the right to good administration. Central and Eastern European eDem and eGov Days, 331, 29—39. <https://doi.org/10.24989/ocg.v331.3>

³³ Установяване и преодоляване на пречките пред единния пазар (SWD(2020) 54 final).

оперативната съвместимост и да разработи насоки и общи решения. В работните си програми за 2021 г. и 2022 г. програмата „Цифрова Европа“ вече подкрепя свързаните с това дейности на Комисията с първоначален финансов принос от почти 50 милиона евро.

С регламента се създава инструмент за координиране на публичните инвестиции в решения за оперативна съвместимост — програмата „Оперативно съвместима Европа“. С този инструмент следва да се предостави цялостен преглед на възможностите за финансиране и на ангажиментите за финансиране в тази област, като се включат, когато е целесъобразно, свързаните с него програми на Съюза, като програма „Цифрова Европа“, Европейския фонд за регионално развитие, механизмите за възстановяване и устойчивост, инструмента за техническа подкрепа, програма „Хоризонт Европа“ и други програми.

За изпълнението на задълженията на Комисията, посочени в настоящото правно предложение, ще са необходими около 130 милиона евро в периода 2023—2027 г., като ще бъдат пряко финансирани от програма „Цифрова Европа“. Финансовият принос на програма „Цифрова Европа“ за 2023 г. зависи от наличието на бюджетните кредити, предвидени в проекта на общия бюджет на Съюза, след приемането на този бюджет от бюджетния орган, и ще бъде разгледан в контекста на подготовката на съответните работни програми. Окончателното разпределение ще бъде обвързано с определяне на приоритетите за финансиране в контекста на основната процедура за приемане и съгласието на съответния програмен комитет. Административните разходи на Комисията се оценяват на приблизително 2,822 милиона евро, включително разходите за човешки ресурси и други административни разходи.

В законодателната финансова обосновка, приложена към настоящото предложение, са отразени въздействията върху бюджетните, човешките и административните ресурси.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Въздействието на регламента подлежи на мониторинг и на оценяване, след приемането му, в съответствие с насоките за по-добро регулиране. Показателите ще се основават в максимална степен на съществуващите данни от мониторинга, като ще се предпочита автоматизираното извличане на данни пред въпросниците. Данните от мониторинга и докладите за оценка ще бъдат публично достъпни и ще предоставят подробна информация относно ефективното прилагане и изпълнение на настоящия регламент.

Тъй като много заинтересовани страни предложиха да се въведат още по-строги мерки, въпросът за по-нататъшното укрепване на политиката ще бъде разгледан в бъдещи оценки.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В **глава 1 (Общи разпоредби)** е изложен предметът на регламента, а именно създаването на европейска мрежа за трансгранична оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза, и за подпомагане на взаимовръзките между съществуващите национални обществени услуги. В нея са посочени и определенията, използвани в различните инструменти. В главата се определят две общи задължения за органите от публичния сектор, за да се насърчи съгласуваният подход на ЕС към трансграничната оперативна съвместимост и да се подкрепят трите основни стълба на предложението (решения за оперативна съвместимост, проекти за подкрепа на

изпълнението на политиката и рамка за управление): да извършват оценки на оперативната съвместимост и да подпомагат споделянето на решения за оперативна съвместимост в рамките на публичния сектор. (членове 1—4)

В глава 2 (Решения за оперативна съвместимост) се урежда създаването на решения за оперативна съвместимост чрез позоваване на: 1) Европейската рамка за оперативна съвместимост (ЕРОС) и нейните специализирани рамки за оперативна съвместимост, 2) спецификациите и приложенията на програмата „Оперативно съвместима Европа“, които се препоръчват от Комитета за оперативно съвместима Европа. Използването им в различните сектори и административни нива, макар и да не е задължително, се насърчава чрез механизмите, посочени в глава 1 и глава 3. (членове 5—8)

В глава 3 (Съпътстващи мерки) са изложени мерките, предназначени да подпомогнат органите от публичния сектор при прилагането на регламента. Правилата, уреждащи подкрепата за изпълнението на политиките, определят процеса за това как общоевропейските проекти на политики, изпълнявани съгласно регламента, могат да подкрепят оперативното съвместимото и цифровото изпълнение на политиката на ЕС в целия публичен сектор на ЕС. В тази глава се определят и иновационните мерки за насърчаване на разработването и внедряването на новаторски решения за оперативна съвместимост в трансграничен контекст. За да подкрепи средите за изпитване на новаторски решения за оперативна съвместимост, Комисията може да разреши създаването на регулаторни лаборатории. Лабораториите трябва да допринасят не само за нови технологични решения, но и за обучение в областта на регулирането. Системата за партньорска проверка и разпоредбите относно обучението подобряват още два важни фактора за оперативна съвместимост: обмен на умения и знания. (членове 9—14)

В глава 4 (Управление) е представена рамка за многостепенно управление. В рамките на Комитета за оперативно съвместима Европа държавите членки и представители на Комисията, Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет определят стратегическите цели и се договарят за конкретни мерки, които могат да осигурят трансграничната оперативна съвместимост на техните мрежи и информационни системи, предоставящи или управляващи цифрови обществени услуги. Комитетът се подпомага от общност („общност за оперативно съвместима Европа“), която ще даде възможност за участие на по-широк кръг от заинтересовани страни и която участва в оперативните задачи, свързани с прилагането на регламента. (членове 15—18)

В глава 5 (Планиране, мониторинг и оценка) е представен интегриран механизъм за планиране (програмата „Оперативно съвместима Европа“). Макар че регламентът не предвижда механизъм за финансиране, той създава ново измерение на планирането в рамките на различните програми за финансиране на ЕС и съответните национални инициативи, за да се увеличи полезното взаимодействие на мерките за цифровизация в публичния сектор. В тази глава са изложени и правилата за мониторинг и оценка. (членове 19—20)

В глава 6 (Заклучителни разпоредби) са посочени разходите, свързани с настоящото предложение, и датата на влизането му в сила. (членове 21—22)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 172 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³⁴,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³⁵,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- 1) Необходимо е да се засили развитието на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза, за да се даде възможност на публичните администрации в Съюза да си сътрудничат и да осигурят трансгранично функциониране на обществените услуги. Съществуващото неформално сътрудничество следва да бъде заменено с ясна правна рамка, която да позволи оперативна съвместимост между различните административни равнища и сектори и да осигури безпроблемни трансгранични потоци от данни за истински европейски цифрови услуги. Оперативната съвместимост на публичния сектор оказва важно въздействие и върху правото на свободно движение на стоки и услуги, заложено в Договорите, тъй като тежките административни процедури могат да създадат значителни пречки, особено за малките и средните предприятия (МСП).
- 2) Повече от две десетилетия държавите членки и Съюзът работят в подкрепа на модернизацията на администрациите чрез цифрова трансформация и насърчават дълбоките взаимовръзки, необходими за изграждането на истинско европейско цифрово пространство. В Съобщение на Комисията „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“ (COM(2021) 118) се подчертава необходимостта от ускоряване на цифровизацията на обществените услуги до 2030 г., включително чрез осигуряване на оперативна съвместимост на всички равнища на управление и между обществените услуги. Освен това пандемията от COVID-19 увеличи скоростта на цифровизация, като принуди публичните администрации да се адаптират към онлайн парадигмата, включително по отношение на трансграничните цифрови обществени услуги, както и за по-

³⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

интелигентно и по-екологично използване на технологиите в съответствие с целите в областта на климата и енергетиката, определени в Европейския зелен пакт и в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета³⁶. Настоящият регламент има за цел да допринесе значително за постигането на тези цели на Съюза, като създаде структурирана рамка за сътрудничество в областта на трансграничната оперативна съвместимост между държавите членки и Комисията в подкрепа на създаването на цифрови обществени услуги.

- 3) Новата управленска структура следва да има правен мандат да стимулира по-нататъшното развитие на европейската рамка за оперативна съвместимост и други общи решения за оперативна съвместимост, като спецификации и приложения. Освен това настоящият регламент следва да въведе ясен и лесно разпознаваем етикет за някои решения за оперативна съвместимост. Следва да се насърчава създаването на жизнена общност около намирането на технологични решения за открито управление.
- 4) В интерес на съгласувания подход към оперативната съвместимост на публичния сектор в целия Съюз, на подкрепата на принципа на добрата администрация и на свободното движение на лични и нелични данни в рамките на Съюза е да се уеднаквят, доколкото е възможно, правилата за всички публични сектори, които са администратори или доставчици на мрежови и информационни системи, използвани за улесняване или управление на обществени услуги. Тази цел включва Комисията и други институции, органи и агенции на Съюза, както и органите от публичния сектор в държавите членки на всички административни равнища: национално, регионално и местно. Агенциите играят важна роля в събирането на данни за докладване в съответствие с регулаторните изисквания от страна на държавите членки. Следователно оперативната съвместимост на тези данни също следва да попада в обхвата на настоящия регламент.
- 5) Трансграничната оперативна съвместимост се осъществява не само чрез централизирани цифрови инфраструктури на държавите членки, но и чрез децентрализиран подход. Това означава обмен на данни между местните администрации в различни държави членки, без да е необходимо да се преминава през национални звена. Поради това е необходимо да се разработят общи решения на всички административни равнища, особено по отношение на спецификациите и приложенията. Увеличава се необходимостта от трансгранично цифрово взаимодействие, което изисква решения, които могат да я удовлетворят. С настоящия регламент се цели да се улесни и насърчи обменът между всички административни равнища.
- 6) Оперативната съвместимост улеснява успешното прилагане на политики, особено на тези, които са силно свързани с публичния сектор, като например правосъдие и вътрешни работи, данъчно облагане и митници, транспорт, здравеопазване, селско стопанство, както и в областта на регулирането на бизнеса и промишлеността. Въпреки това перспективата за оперативна съвместимост в един сектор е свързана с риска приемането на различни или несъвместими решения на национално или секторно равнище да доведе до нови

³⁶ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

електронни бариери, които да възпрепятстват правилното функциониране на вътрешния пазар и свързаните с него свободи на движение. Освен това има риск с нея да се подкопае отвореността и конкурентоспособността на пазарите и предоставянето на услуги от общ интерес за предприятията и гражданите. Ето защо с настоящия регламент следва също така да се улеснява, насърчава и прилага междусекторната оперативна съвместимост.

- 7) За да се премахне фрагментирането на общия контекст на оперативната съвместимост в Съюза, следва да се насърчават общо разбиране за оперативната съвместимост в Съюза и цялостен подход към решенията за оперативна съвместимост. Структурирано сътрудничество следва да подкрепя мерки за насърчаване на подготвена за цифровите технологии и оперативна съвместимост по подразбиране политика. Освен това чрез него следва да се насърчава ефективното управление и използване на инфраструктурите за цифрови услуги и съответните им компоненти от органите от публичния сектор и институциите, органите и агенциите на Съюза, които разрешават създаването и функционирането на устойчиви и ефективни трансгранични обществени услуги.
- 8) За да се създадат трансгранични оперативна съвместими обществени услуги, е важно да се постави акцент върху аспекта на оперативната съвместимост възможно най-рано в процеса на създаване на политики. Ето защо публичната организация, която възнамерява да създаде нова или да промени съществуваща мрежа и информационна система, което може да доведе до голямо въздействие върху трансграничната оперативна съвместимост, следва да извърши оценка на оперативната съвместимост. Тази оценка е необходима, за да се разбере мащабът на въздействието на планираното действие и да се предложат мерки за извличане на ползи и справяне с потенциалните разходи. Оценката на оперативната съвместимост следва да бъде задължителна в три случая, които попадат в обхвата на трансграничната оперативна съвместимост. В други случаи публичните организации могат да решат да извършат оценка на оперативната съвместимост на доброволна основа.
- 9) При някои обстоятелства може да е разумно и икономично предметът на оценката на оперативната съвместимост да бъде по-широк от един проект, например когато органите от публичния сектор възнамеряват да създадат общо приложение или платформа за обработване. В тези други случаи следва силно да се насърчава оценката да надхвърли постигането на целите на програма „Оперативно съвместима Европа“ и да се насочи към пълно прилагане на оперативната съвместимост.
- 10) В оценката на оперативната съвместимост следва да се оцени въздействието на планираното действие върху трансграничната оперативна съвместимост на мрежата и информационната система, например като се вземат предвид произходът, естеството, особеностите и мащабът на това въздействие. Резултатът от тази оценка следва да бъде взет предвид при определянето на подходящите мерки, които трябва да бъдат предприети, за да се създадат или променят мрежата и информационната система.
- 11) Организацията следва да публикува резултата от оценката на оперативната съвместимост на своя уебсайт. Публикуването на резултатите не следва да нарушава правата върху интелектуалната собственост или търговските тайни и следва да бъде ограничено, когато това е оправдано от съображения за

обществения ред или сигурността. Следва да се спазват разпоредбите на правото на Съюза, уреждащи защитата на личните данни.

- 12) Органите от публичния сектор или институциите, органите или агенциите на Съюза, които търсят решения за оперативна съвместимост, следва да могат да поискат от други органи от публичния сектор или от други институции, органи или агенции на Съюза софтуерния код, който тези организации използват, заедно със съответната документация. Споделянето следва да става по подразбиране за органите от публичния сектор, както и за институциите, органите и агенциите на Съюза, докато за отказ от споделяне ще е необходимо правно основание. Освен това органите от публичния сектор или институциите, органите или агенциите на Съюза следва да се стремят да разработват нови решения за оперативна съвместимост или да доразвиват съществуващите решения за оперативна съвместимост.
- 13) Когато публичните администрации решат да споделят своите решения с други публични администрации или с обществеността, те действат в обществен интерес. Това важи с още по-голяма сила за новаторските технологии: например, отвореният код прави алгоритмите прозрачни и позволява независими одити и възпроизводими градивни елементи. Споделянето на решения за оперативна съвместимост между публичната администрация следва да създаде условия за постигането на отворена екосистема от цифрови технологии за публичния сектор, която може да донесе множество ползи.
- 14) Комитетът за оперативно съвместима Европа следва да вземе предвид остаряването на решенията, когато осъществява мониторинг на съгласуваността на решенията за оперативна съвместимост и предлага мерки за осигуряване на тяхната съвместимост със съществуващите решения, които споделят обща цел.
- 15) Европейската рамка за оперативна съвместимост (ЕРОС) следва да осигури съгласуваност и да бъде призната за единна отправна точка на подхода на Съюза към оперативната съвместимост в сектора на обществените услуги. Освен това специализираните рамки за оперативна съвместимост могат да отговарят на нуждите на конкретни сектори, области или административни равнища. Тези рамки следва допълнително да насърчават прилагането на решения за оперативна съвместимост.
- 16) ЕРОС следва да бъде разработена от Комитета за оперативно съвместима Европа, който се състои, наред с другото, от по един представител на всяка държава членка. По този начин държавите членки, заедно с останалите членове на Комитета за оперативно съвместима Европа, са в центъра на разработването и прилагането на ЕРОС. Комитетът за оперативно съвместима Европа следва да актуализира ЕРОС, когато това е необходимо.
- 17) Специализираните рамки за оперативна съвместимост, разработени в допълнение към ЕРОС, следва да вземат предвид и да не засягат съществуващите специфични за даден сектор рамки, разработени на равнището на Съюза (например в сектора на здравеопазването).
- 18) Оперативната съвместимост е пряко свързана с наличието на отворени спецификации и стандарти и зависи от тяхното използване. Поради това публичният сектор на Съюза следва да има възможност да се споразумее за междусекторни отворени спецификации и други решения за насърчаване на оперативната съвместимост. Новата рамка следва да предвиди ясен процес за

създаване и насърчаване на такива договорени решения за оперативна съвместимост в бъдеще. По този начин публичният сектор ще има по-координиран глас, за да насочва нуждите на публичния сектор и обществените ценности към по-широки обсъждания.

- 19) Много от спецификациите за оперативна съвместимост, използвани от публичния сектор, могат да бъдат извлечени от съществуващото законодателство на Съюза. Необходимо е да се установи връзка между всички спецификации за мрежите и информационните системи в публичния сектор, които са задължителни за използване поради правните разпоредби на Съюза. Невинаги е лесно за изпълняващите органи да намерят изискванията в най-новия и машинночетим формат. Една единна входна точка и ясни правила за метаданните на такава информация следва да помогнат на органите от публичния сектор да приведат своите инфраструктури за цифрови услуги в съответствие със съществуващите и бъдещите правила.
- 20) Като отправна точка за решенията за оперативна съвместимост, знанията и общността следва да бъде създаден портал „Оперативно съвместима Европа“. Порталът следва да бъде създаден като свързващ елемент към официални източници, но следва също така да бъде отворен за входни данни от страна на общността за оперативно съвместима Европа.
- 21) Порталът „Оперативно съвместима Европа“ следва да предоставя публично достъпни решения, които следват принципите за откритост, техническа неутралност и сигурност на ЕРОС. Тъй като отвореният код дава възможност на ползвателите активно да оценяват и проверяват оперативната съвместимост и сигурността на решенията, е важно отвореният код да подкрепя прилагането на решения за оперативна съвместимост. В този контекст следва да се насърчава използването на лицензи с отворен код, за да се повиши правната яснота и взаимното признаване на лицензите в държавите членки.
- 22) Понастоящем обществените услуги на Съюза, предоставяни или управлявани по електронен път, в много случаи зависят от доставчици извън Съюза. В стратегически интерес на Съюза е да гарантира, че той запазва и развива съществен технологичен капацитет, за да осигури своя цифров единен пазар, и по-специално да гарантира предоставянето на услуги, да защитава критични мрежи и информационни системи и да предоставя ключови услуги. Съпътстващите мерки на програмата „Оперативно съвместима Европа“ следва да помогнат на публичните администрации да се развиват и да имат възможността да включват нови предизвикателства и нови области в трансграничен контекст. Оперативната съвместимост е предпоставка за избягване на технологичното закрепостяване, за създаване на условия за техническо развитие и за насърчаване на иновациите, което следва да повиши конкурентоспособността на Съюза в световен мащаб.
- 23) Необходимо е да се създаде механизъм за управление, който да улесни прилагането на политиките на Съюза по начин, който гарантира оперативна съвместимост. Този механизъм следва да се насочи към цифровото изпълнение на политиките по оперативно съвместим начин, след като те са били приети под формата на правни актове, и следва да служи за разработване на решения за оперативна съвместимост въз основа на нуждите. Механизмът следва да подпомага органите от публичния сектор. Проектите в подкрепа на органите от публичния сектор следва да бъдат предложени на Комисията от Комитета за

оперативно съвместима Европа, която следва да реши дали да изготви проектите.

- 24) Всички равнища на управление следва да си сътрудничат с новаторски организации, било то дружества или организации с нестопанска цел, при проектирането, разработването и предоставянето на обществени услуги. Подкрепата на сътрудничеството в областта на GovTech между органите от публичния сектор и стартиращи предприятия и новаторски МСП или сътрудничеството, включващо главно организации на гражданското общество (CivicTech), е ефективно средство за подкрепа на иновациите в публичния сектор и за насърчаване на използването на инструменти за оперативна съвместимост от партньорите от частния и публичния сектор. Подкрепата за отворена екосистема на GovTech в Съюза, която обединява публични и частни участници от различни държави и включва различни равнища на управление, следва да позволи разработването на новаторски инициативи, насочени към разработването и внедряването на решения за оперативна съвместимост на GovTech.
- 25) Определянето на споделени потребности и приоритети в областта на иновациите и съсредоточаването върху общи, трансгранични усилия в областта на GovTech и експериментирането ще помогне на органите от публичния сектор на Съюза да споделят рисковете, извлечените поуки и резултатите от проектите за подкрепа на иновациите. При тези дейности по-специално ще се използва богатият резервоар от технологични стартиращи предприятия и МСП в Съюза. Успешните проекти в областта на GovTech и иновационните мерки, заедно с иновационните мерки по „Оперативно съвместима Европа“, следва да спомогнат за разширяване на повторното използване на инструментите на GovTech и на решенията за оперативна съвместимост.
- 26) От полза би било съпътстващите мерки на „Оперативно съвместима Европа“ да се прилагат в безопасни пространства за експериментиране, като същевременно се гарантират отговорните иновации и интегрирането на подходящи мерки за смекчаване на риска, както и защитни мерки. За да се гарантира правна рамка, която е благоприятна за иновациите, ориентирана към бъдещето и устойчива на смущения, следва да се даде възможност за осъществяване на такива проекти в регулаторни лаборатории. Регулаторните лаборатории следва да се състоят от контролирани тестови среди, които улесняват разработването и изпитването на новаторски решения, преди тези системи да бъдат интегрирани в мрежите и информационните системи на публичния сектор. Целите на регулаторните лаборатории следва да бъдат насърчаване на оперативната съвместимост чрез новаторски решения, като се създаде контролирана среда за експериментиране и изпитване с оглед да се гарантира привеждането на решенията в съответствие с настоящия регламент и с друго приложимо право на Съюза и законодателство на държавите членки, повишаване на правната сигурност за новаторите и компетентните органи и подобряване на разбирането на възможностите, възникващите рискове и въздействието на новите решения. За да се осигури еднакво прилагане в целия Съюз и икономии от мащаба, е целесъобразно да се установят общи правила за прилагането на регулаторните лаборатории. Европейският надзорен орган по защита на данните може да налага административна имуществена санкция на институциите и органите на Съюза в контекста на регулаторните лаборатории съгласно член 58, параграф 2, буква и) от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета.

- 27) Необходимо е да се осигури правно основание за използването на лични данни, събрани за други цели, за да се разработят определени решения за оперативна съвместимост в обществен интерес в рамките на регулаторната лаборатория в съответствие с член 6, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета и член 6 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета. С регламента се цели единствено установяването на правно основание за обработването на лични данни в контекста на регулаторната лаборатория като такава. Всяко друго обработване на лични данни, попадащо в обхвата на настоящия регламент, ще изисква отделно правно основание.
- 28) Необходимо е да се повиши доброто разбиране на въпросите, свързани с оперативната съвместимост, особено сред служителите в публичния сектор. Непрекъснатото обучение е от ключово значение в това отношение, а сътрудничеството и координацията по темата следва да се насърчават. Освен обученията по отношение на решенията за оперативна съвместимост Европа, всички инициативи следва, когато е целесъобразно, да се основават на обмен на опит и решения, както и на обмен и популяризиране на най-добри практики, или да бъдат съпътствани с тях.
- 29) За да се създаде механизъм, улесняващ процеса на взаимно обучение между органите от публичния сектор и на обмена на най-добри практики при прилагането на решенията за оперативна съвместимост Европа в държавите членки, е необходимо да се предвидят разпоредби относно процеса на партньорска проверка. Партньорските проверки могат да доведат до ценни изводи и препоръки за органа от публичния сектор, който е обект на проверката. По-специално те биха могли да допринесат за улесняване на трансфера на технологии, инструменти, мерки и процеси между държавите членки, участващи в партньорската проверка. Те създават функционален път за споделяне на най-добри практики между държавите членки с различни нива на зрялост в областта на оперативната съвместимост. За да се гарантира, че процесът на партньорска проверка е икономически ефективен и дава ясни и убедителни резултати, както и за да се избегне създаването на ненужна тежест, Комисията може да приеме насоки за най-добрата организация на такива партньорски проверки въз основа на възникналите нужди и след консултация с Комитета за оперативна съвместимост Европа.
- 30) Следва да се създаде Комитет за оперативна съвместимост Европа, за да се разработи общата насока на структурираното сътрудничество по „Оперативна съвместимост Европа“ с цел насърчаване на цифровото взаимно свързване и оперативната съвместимост на обществените услуги в Съюза, и за да се наблюдават стратегическите дейности и дейностите по изпълнението, свързани с това сътрудничество. Комитетът за оперативна съвместимост Европа следва да изпълнява задачите си, като взема предвид правилата за трансгранична оперативна съвместимост и вече приложените решения за съществуващите мрежи и информационни системи.
- 31) Създадени са определени органи на Съюза като Европейския комитет за иновации в областта на данните и Комитета за европейското пространство на здравни данни, на които е възложено, наред с другото, да подобряват оперативната съвместимост на ниво конкретна област или политика. Нито един от съществуващите органи обаче не е натоварен със задачата да се занимава с трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните

системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза. Създаденият с настоящия регламент Комитет за оперативна съвместима Европа следва да подпомага органите на Съюза, които работят по политики, действия и решения, свързани с трансграничната оперативна съвместимост на мрежи и информационни системи, използвани за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза, например по отношение на семантичната оперативна съвместимост за преносимост и повторно използване на пространствата на данни. Комитетът за оперативна съвместима Европа следва да взаимодейства с всички съответни органи на Съюза, за да се осигурят съгласуваност и полезни взаимодействия между трансграничните действия за оперативна съвместимост и специфичните за сектора действия.

- 32) Подобряването на оперативната съвместимост в публичния сектор се нуждае от активното участие и ангажираност на експерти, практикуващи специалисти, ползватели и заинтересовани страни в държавите членки на всички равнища на управление и включване на международни партньори и частния сектор. За да се използват техните експертни познания, умения и творчески подход, специален отворен форум („общност за оперативна съвместима Европа“) следва да спомогне за канализиране на обратната информация, нуждите на ползвателите и оперативните нужди, да определи областите за по-нататъшно развитие и да подпомогне определянето на приоритетите за сътрудничество в областта на оперативната съвместимост в ЕС. Създаването на общност за оперативна съвместима Европа следва да подпомогне координацията и сътрудничеството между стратегическите и оперативните ключови участници в оперативната съвместимост.
- 33) Общността за оперативна съвместима Европа следва да бъде отворена за всички заинтересовани страни. Достъпът до общността за оперативна съвместима Европа следва да бъде максимално улеснен, като се избягват ненужните пречки и тежести. Общността за оперативна съвместима Европа следва да обединява публични и частни заинтересовани страни, включително граждани, с експертен опит в областта на трансграничната оперативна съвместимост, които идват от различни среди, като академичните среди, научните изследвания и иновациите, образованието, стандартизацията и спецификациите, предприятията и публичната администрация на всички равнища.
- 34) За да се гарантира ефективното прилагане на правилата, установени в настоящия регламент, е необходимо да се определят национални компетентни органи, които да отговарят за неговото прилагане. В много държави членки някои структури вече са натоварени с ролята да развият оперативната съвместимост. Тези субекти могат да поемат ролята на компетентен орган в съответствие с настоящия регламент.
- 35) Следва да бъде създадена програма „Оперативна съвместима Европа“, като основен инструмент на Съюза за координиране на публичните инвестиции в решения за оперативна съвместимост. В нея следва да се предостави цялостен преглед на възможностите за финансиране и поемането на задължения в тази област, като се включват, когато е целесъобразно, съответните програми на Съюза. Това следва да допринесе за създаване на полезни взаимодействия и за координиране на финансовата подкрепа, свързана с развитието на оперативната съвместимост, и за избягване на дублирането.

- 36) Следва да се събира информация, за да се оценят резултатите от настоящия регламент спрямо целите, които се преследват с него, и за да се даде обратна информация за оценка на настоящия регламент в съответствие с точка 22 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество³⁷. Поради това Комисията следва да извърши мониторинг и оценка на настоящия регламент. Оценката следва да се основава на петте критерия: ефикасност, ефективност, уместност, съгласуваност и добавена стойност от ЕС. Тази оценка следва да бъде и основата за оценките на въздействието на евентуални бъдещи мерки. Мониторингът следва да включва съществуващите източници на данни и процеси на мониторинг.
- 37) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за определяне на правилата и условията за създаването и функционирането на регулаторните лаборатории.
- 38) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно постигане на оперативна съвместимост в рамките на публичната администрация в целия Съюз, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците си може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на целите на Договорите, особено по отношение на укрепването на единния пазар.
- 39) Прилагането на настоящия регламент следва да бъде отложено за три месеца след датата на влизането му в сила, за да се предостави достатъчно време за подготовка за прилагането на настоящия регламент на държавите членки и на институциите, органите и агенциите на Съюза. Това време е необходимо за създаването на Комитета за оперативно съвместима Европа и на Общността за оперативно съвместима Европа, както и за определянето на националните компетентни органи и координаторите на оперативната съвместимост.
- 40) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета³⁸ беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище относно ...,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава 1

Общи разпоредби

Член 1

Предмет и обхват

³⁷ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

³⁸ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

1. С настоящия регламент се установяват мерки за насърчаване на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги в Съюза, чрез установяване на общи правила и рамка за координация на оперативната съвместимост в публичния сектор, с цел да се насърчи развитието на оперативно съвместима трансевропейска инфраструктура за цифрови обществени услуги.
2. Настоящият регламент се прилага по отношение на органите от публичния сектор на държавите членки и по отношение на институциите, органите и агенциите на Съюза, които предоставят или управляват мрежи или информационни системи, позволяващи предоставянето или управлението на обществени услуги по електронен път.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „трансгранична оперативна съвместимост“ означава способността на мрежите и информационните системи да се използват от органите от публичния сектор в различни държави членки и от институциите, органите и агенциите на Съюза, за да взаимодействат помежду си чрез обмен на данни посредством електронни съобщения;
- 2) „мрежа и информационна система“ означава мрежа и информационна система по смисъла на определението в член 4, точка 1 от предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в целия Съюз и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 [предложение NIS 2];
- 3) „решение за оперативна съвместимост“ означава техническа спецификация, включително стандарт, или друго решение, включително концептуални рамки, насоки и приложения, описващи правни, организационни, семантични или технически изисквания, които трябва да бъдат изпълнени от дадена мрежа и информационна система с цел повишаване на трансграничната оперативна съвместимост;
- 4) „орган от публичния сектор“ означава орган от публичния сектор по смисъла на определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2019/1024;
- 5) „данни“ означава данни по смисъла на определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2022/868 относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните)³⁹;
- 6) „машинночитим формат“ означава машинночитим формат по смисъла на определението в член 2, точка 13 от Директива (ЕС) 2019/1024;
- 7) „GovTech“ означава основано на технологиите сътрудничество между участници от публичния и частния сектор в подкрепа на цифровата трансформация на публичния сектор;
- 8) „стандарт“ означава стандарт по смисъла на определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰;

³⁹ Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните) (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 1)

9) „най-високо равнище на управление“ означава ръководител, ръководство или координационен и надзорен орган на най-високото административно равнище, като се вземат предвид структурите за управление на високо равнище във всяка институция, орган или агенция на Съюза;

Член 3

Оценка на оперативната съвместимост

1. Когато орган от публичния сектор или институция, агенция или орган на Съюза възнамерява да създаде нова или значително да измени съществуваща мрежа и информационна система, която позволява предоставянето или управлението на обществени услуги по електронен път, той извършва оценка на въздействието на планираното действие върху трансграничната оперативна съвместимост („оценка на оперативната съвместимост“) в следните случаи:
 - а) когато планираното създаване или изменение засяга една или повече мрежи и информационни системи, използвани за предоставяне на трансгранични услуги в няколко сектора или администрации;
 - б) когато планираното създаване или изменение най-вероятно ще доведе до възлагане на обществени поръчки за мрежи и информационни системи, използвани за предоставяне на трансгранични услуги, над прага, определен в член 4 от Директива 2014/24/ЕС;
 - в) когато планираното създаване или изменение се отнася до мрежа и информационна система, използвани за предоставяне на трансгранични услуги и финансирани чрез програми на Съюза.Органът от публичния сектор или съответната институция, орган или агенция на Съюза може да извърши оценка на оперативната съвместимост и в други случаи.
2. Оценката на оперативната съвместимост се извършва преди вземането на решения относно правните, организационните, семантичните или техническите изисквания за новата или изменената мрежа и информационна система по задължителен начин. Може да бъде извършена една оценка на оперативната съвместимост, която да обхваща набор от изисквания и няколко мрежи и информационни системи.
Органът от публичния сектор или съответната институция, орган или агенция на Съюза публикува на своя уебсайт доклад, в който се представят резултатите от оценката на оперативната съвместимост.
3. Националните компетентни органи и координаторите на оперативната съвместимост осигуряват необходимата подкрепа за извършване на оценката на оперативната съвместимост. Комисията може да предостави технически инструменти в подкрепа на оценката.
4. Оценката на оперативната съвместимост съдържа най-малко:

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

- а) описание на планираната операция и нейното въздействие върху трансграничната оперативна съвместимост на една или няколко съответни мрежи и информационни системи, включително очакваните разходи за адаптиране на съответните мрежи и информационни системи;
 - б) описание на степента на привеждане на съответните мрежи и информационни системи в съответствие с Европейската рамка за оперативна съвместимост и с решенията за оперативно съвместима Европа след операцията и къде се е подобрила в сравнение със степента на привеждане в съответствие преди операцията;
 - в) описание на приложно-програмните интерфейси, които позволяват взаимодействие между машините с данните, считани за подходящи за трансграничен обмен с други мрежи и информационни системи.
5. Органът от публичния сектор или съответната институция, орган или агенция на Съюза се консултира с получателите на засегнатите услуги или с техни представители относно планираната операция, ако тя пряко засяга получателите. Тази консултация не засяга защитата на търговски или обществени интереси или сигурността на тези системи.
6. Комитетът за оперативно съвместима Европа приема насоки относно съдържанието на оценката на оперативната съвместимост ... най-късно до [една година след влизането в сила на настоящия регламент], включително практически контролни списъци.

Член 4

Споделяне и повторно използване на решения за оперативна съвместимост между органите от публичния сектор, институциите, органите и агенциите на Съюза

1. Орган от публичния сектор или институция, орган или агенция на Съюза предоставя на всеки друг такъв субект, който поиска, решения за оперативна съвместимост, които подпомагат обществените услуги, които той предоставя или управлява по електронен път. Споделеното съдържание включва техническата документация и, когато е приложимо, документирания изходен код. Това задължение за споделяне не се прилага за нито едно от следните решения за оперативна съвместимост:
- а) решения, които подпомагат процеси, които не попадат в обхвата на публичните задачи на органите от публичния сектор или на съответните институции, органи или агенции на Съюза, както са определени със закон или с други задължителни предписания, или, при липса на такива предписания, както са определени в съответствие с обичайната административна практика във въпросните администрации на държавите членки или на Съюза, при условие че обхватът на публичните задачи е прозрачен и подлежи на преразглеждане;
 - б) решения, за които трети страни притежават права върху интелектуална собственост и не позволяват споделянето им;
 - в) решения, достъпът до които е изключен или ограничен на основание на:

- i) чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури по смисъла на определението в член 2, буква г) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета⁴¹;
 - ii) съобщения, свързани с отбранителната способност или обществената сигурност.
2. За да може повторно използващият субект да управлява самостоятелно решението за оперативна съвместимост, споделящият субект посочва гаранциите, които ще бъдат предоставени на повторно използващия субект по отношение на сътрудничеството, подкрепата и поддръжката. Преди да приеме решението за оперативна съвместимост, повторно използващият субект предоставя на споделящия субект оценка на решението, обхващаща способността му да управлява автономно киберсигурността и развитието на повторно използваното решение за оперативна съвместимост.
3. Задължението по параграф 1 от настоящия член може да бъде изпълнено чрез публикуване на съответното съдържание на портала „Оперативно съвместима Европа“ или в портал, каталог или хранилище, свързани с портала „Оперативно съвместима Европа“. В този случай параграф 2 от настоящия член не се прилага за споделящия субект. Публикуването на портала „Оперативно съвместима Европа“ се извършва от Комисията по искане на споделящия субект.
4. Орган от публичния сектор, институция, орган или агенция на Съюза или трета страна, използваща решение за оперативна съвместимост, може да го адаптира към собствените си нужди. Ако решението за оперативна съвместимост е било публично оповестено, както е посочено в параграф 3, адаптираното решение за оперативна съвместимост се оповестява по същия начин.
5. Споделящият субект и повторно използващият субект може да сключат споразумение за споделяне на разходите за бъдещи разработки на решението за оперативна съвместимост.

Глава 2

Решения за оперативна съвместимост

Член 5

Общи принципи

1. Комисията публикува решения за оперативно съвместима Европа и Европейската рамка за оперативна съвместимост на портала „Оперативно съвместима Европа“ по електронен път, във формати, които са отворени, машинночетими, достъпни⁴², откриваеми и повторно използваеми, ако е приложимо, заедно с техните метаданни.
2. Комитетът за оперативно съвместима Европа следи за цялостната съгласуваност на разработените или препоръчани решения за оперативна съвместимост и предлага мерки за осигуряване, когато е целесъобразно, на

⁴¹ Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

⁴² Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70—115).

тяхната съвместимост с други решения за оперативна съвместимост, които имат обща цел, като същевременно подкрепя, когато е целесъобразно, взаимното допълване с нови технологии или прехода към тях.

Член 6

Европейска рамка за оперативна съвместимост и специализирани рамки за оперативна съвместимост

1. Комитетът за оперативна съвместимост Европа разработва Европейска рамка за оперативна съвместимост (ЕРОС)⁴³ и предлага на Комисията да я приеме. Комисията може да приеме ЕРОС. Комисията публикува ЕРОС в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. ЕРОС предоставя модел и набор от препоръки относно правната, организационната, семантичната и техническата оперативна съвместимост, предназначени за всички субекти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, за взаимодействие помежду им чрез техните мрежи и информационни системи. ЕРОС се взема предвид при оценката на оперативната съвместимост в съответствие с член 3, параграф 4, буква б) и член 3, параграф 6.
3. След консултации с Комитета за оперативна съвместимост Европа Комисията може да приеме други рамки за оперативна съвместимост („специализирани рамки за оперативна съвместимост“), насочени към нуждите на конкретни сектори или административни равнища. Специализираните рамки за оперативна съвместимост се основават на ЕРОС. Комитетът за оперативна съвместимост Европа оценява привеждането на специализираните рамки за оперативна съвместимост в съответствие с ЕРОС. Комисията публикува специализираните рамки за оперативна съвместимост на портала „Оперативна съвместимост Европа“.
4. Когато дадена държава членка разработва национална рамка за оперативна съвместимост и други съответни национални политики, стратегии или насоки, тя взема предвид ЕРОС.

Член 7

Решения за оперативна съвместимост Европа

Комитетът за оперативна съвместимост Европа препоръчва решения за трансгранична оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, които се предоставят или управляват по електронен път в Съюза. Когато Комитетът за оперативна съвместимост Европа препоръча дадено решение за оперативна съвместимост, то носи обозначението „решение за оперативна съвместимост Европа“ и се публикува на портала „Оперативна съвместимост Европа“.

Член 8

Портал „Оперативна съвместимост Европа“

⁴³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейска рамка за оперативна съвместимост — стратегия за прилагане, COM/2017/0134 final.

1. Комисията предоставя портал (порталът „Оперативно съвместима Европа“) като единна входна точка за информация, свързана с трансграничната оперативна съвместимост на мрежи и информационни системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, предоставяни или управлявани по електронен път в Съюза. Порталът е достъпен по електронен път и е безплатен. Порталът има най-малко следните функции:
 - а) достъп до решения за оперативно съвместима Европа;
 - б) достъп до други решения за оперативна съвместимост, които не носят обозначението „решение за оперативно съвместима Европа“ и са предвидени в други политики на Съюза или отговарят на изискванията, посочени в параграф 2;
 - в) достъп до ИКТ технически спецификации, допустими за позоваване в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) № 1025/2012;
 - г) достъп до информация относно обработването на лични данни в контекста на регулаторните лаборатории, посочени в членове 11 и 12, ако са установени високи рискове за правата и свободите на субектите на данни, както е посочено в член 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и в член 39 от Регламент (ЕС) 2018/1725, както и достъп до информация относно механизмите за реагиране с цел своевременно намаляване на тези рискове. Публикуваната информация може да включва оповестяване на оценката на въздействието върху защитата на данните;
 - д) насърчаване на обмена на знания между членовете на общността за оперативно съвместима Европа, както е посочено в член 16, като например осигуряване на система за обратна връзка, чрез която те да изразяват мненията си относно мерките, предложени от Комитета за оперативно съвместима Европа, или да изразяват интереса си да участват в действия, свързани с прилагането на настоящия регламент;
 - е) достъп до данните от мониторинга, свързан с оперативната съвместимост, посочени в член 20;
 - ж) предоставяне на възможност на гражданите и на организациите на гражданското общество да дават обратна информация по публикуваното съдържание.
2. Комитетът за оперативно съвместима Европа може да предложи на Комисията да публикува на портала други решения за оперативна съвместимост или да направи препратка към тях на портала. Тези решения:
 - а) не са обект на права на трети страни и не съдържат лични данни или поверителна информация;
 - б) имат високо ниво на съгласуваност с решенията за оперативно съвместима Европа, което може да бъде доказано чрез публикуване на резултатите от оценката на оперативната съвместимост, посочена в член 3;
 - в) използват лиценз, който позволява най-малко те да се използват повторно от други органи от публичния сектор или от институции, органи или агенции на Съюза, или да се публикуват като софтуер с отворен код. Лиценз с отворен код означава лиценз, при който повторното използване

на софтуера е разрешено за всички случаи, конкретизирани в едностранна декларация от притежателя на правата, и изходните кодове на софтуера се предоставят на ползвателите;

- г) са обект на редовна техническа поддръжка под отговорността на собственика на решението за оперативна съвместимост.
- 3. Когато орган от публичния сектор или институция, орган или агенция на Съюза предоставя портал, каталог или хранилище с подобни функции, той предприема необходимите мерки за осигуряване на оперативна съвместимост с портала „Оперативно съвместима Европа“. Когато такива портали събират решения с отворен код, те трябва да позволяват използването на публичния лиценз на Европейския съюз.
- 4. Комисията може да приеме насоки за оперативна съвместимост за други портали със сходни функции, както е посочено в параграф 3.

Глава 3 **Мерки за подпомагане на „Оперативно съвместима Европа“**

Член 9

Проекти в подкрепа на изпълнението на политиката

- 1. Комитетът за оперативно съвместима Европа може да предложи на Комисията да създаде проекти за подпомагане на органите от публичния сектор при цифровото изпълнение на политиките на Съюза, като се гарантира трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, които се предоставят или управляват по електронен път („проект за подпомагане на изпълнението на политиката“).
- 2. Проектът за подкрепа на изпълнението на политиката включва:
 - а) съществуващите решения за оперативно съвместима Европа, които се считат за необходими за цифровото изпълнение на изискванията на политиката;
 - б) всички липсващи решения за оперативна съвместимост, които трябва да бъдат разработени и които се считат за необходими за цифровото изпълнение на изискванията на политиката;
 - в) други препоръчителни мерки за подкрепа, като например обучения или партньорски проверки.
- 3. След консултация с Комитета за оперативно съвместима Европа Комисията определя обхвата, сроковете, необходимото участие на секторите и административните равнища и методите на работа на проекта за подпомагане. Ако Комисията вече е извършила и публикувала оценка на оперативната съвместимост в съответствие с член 3, резултатът от тази оценка се взема предвид при създаването на проекта за подпомагане.
- 4. За да се засили проектът за подкрепа на изпълнението на политиката, Комитетът за оперативно съвместима Европа може да предложи създаването на регулаторна лаборатория, както е посочено в член 11.

5. Резултатите от проекта за подкрепа на изпълнението на политиката, както и разработените в рамките на проекта решения за оперативна съвместимост, са достъпни и се публикуват на портала „Оперативно съвместима Европа“.

Член 10

Иновационни мерки

1. Комитетът за оперативно съвместима Европа може да предложи на Комисията да създаде иновационни мерки в подкрепа на разработването и внедряването на новаторски решения за оперативна съвместимост в ЕС („иновационни мерки“).
2. Иновационните мерки:
 - а) допринасят за разработването на съществуващи или нови решения за оперативно съвместима Европа;
 - б) включват участници в GovTech.
3. За да подкрепи разработването на иновационни мерки, Комитетът за оперативно съвместима Европа може да предложи създаването на регулаторна лаборатория.
4. Комисията ще направи резултатите от иновационните мерки публично достъпни на портала „Оперативно съвместима Европа“.

Член 11

Създаване на регулаторни лаборатории

1. Регулаторните лаборатории осигуряват контролирана среда за разработване, изпитване и валидиране на новаторски решения за оперативна съвместимост, подпомагащи трансграничната оперативна съвместимост на мрежи и информационни системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, които се предоставят или управляват по електронен път, за ограничен период от време, преди да бъдат пуснати в експлоатация.
2. Регулаторните лаборатории се управляват под отговорността на участващите органи от публичния сектор, а когато лабораторията включва обработване на лични данни от органи от публичния сектор — под надзора на други съответни национални органи, или — когато лабораторията включва обработване на лични данни от институции, органи и агенции на Съюза — под надзора на Европейския надзорен орган по защита на данните.
3. Създаването на регулаторна лаборатория, както е посочено в параграф 1, има за цел да допринесе за постигането на следните цели:
 - а) да се насърчат иновациите и да се улесни разработването и внедряването на новаторски решения за цифрова оперативна съвместимост на обществените услуги;
 - б) да се улеснят трансграничното сътрудничество между националните компетентни органи и полезните взаимодействия при предоставянето на обществени услуги;
 - в) да се улесни развитието на отворена европейска GovTech екосистема, включително сътрудничество с малки и средни предприятия и стартиращи предприятия;

- г) да се подобри разбирането на органите за възможностите или пречките пред трансграничната оперативна съвместимост на новаторските решения за оперативна съвместимост, включително правните пречки;
 - д) да се допринесе за разработването или актуализирането на решенията.
4. Създаването на регулаторни лаборатории допринася за подобряване на правната сигурност чрез сътрудничество с органите, участващи в регулаторната лаборатория, с цел да се осигури съответствие с настоящия регламент и, когато е целесъобразно, с друго законодателство на Съюза и на държавите членки.
5. Комисията, след като се консултира с Комитета за оперативно съвместима Европа, а когато регулаторната лаборатория включва обработване на лични данни — Европейският надзорен орган по защита на данните, по съвместно искане на най-малко три участващи органа от публичния сектор, разрешава създаването на регулаторна лаборатория. Тази консултация не следва да замества предварителната консултация, посочена в член 36 от Регламент (ЕС) 2016/679 и в член 40 от Регламент (ЕС) 2018/1725. Когато лабораторията е създадена за решения за оперативна съвместимост, подпомагащи трансграничната оперативна съвместимост на мрежи и информационни системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, които се предоставят или управляват по електронен път от една или повече институции, органи или агенции на Съюза, евентуално с участието на органи от публичния сектор, не е необходимо разрешение.

Член 12

Участие в регулаторните лаборатории

1. Участващите органи от публичния сектор гарантират, че доколкото новаторското решение за оперативна съвместимост включва обработване на лични данни или по друг начин попада в надзорната компетентност на други национални органи, които предоставят или подпомагат достъпа до данни, националните органи за защита на данните и тези други национални органи са включени в работата на регулаторната лаборатория. По целесъобразност участващите органи от публичния сектор може да разрешат участието в регулаторната лаборатория на други участници в екосистемата GovTech, като например национални или европейски организации за стандартизация, нотифицирани органи, научноизследователски и експериментални лаборатории, иновационни центрове и дружества, които желаят да изпитват новаторски решения за оперативна съвместимост. Може да се предвиди и сътрудничество с трети държави за създаване на механизми за подкрепа на новаторски решения за оперативна съвместимост в публичния сектор.
2. Участието в регулаторната лаборатория се ограничава до период, който е подходящ за сложността и мащаба на проекта, и във всички случаи не по-дълъг от две години от създаването на регулаторната лаборатория. Участието може да бъде удължено за срок до една година, ако това е необходимо за постигане на целта на обработването.
3. Участието в регулаторната лаборатория се основава на конкретен план, разработен от участниците, като се вземат предвид съветите на други

национални компетентни органи или на Европейския надзорен орган по защита на данните, според случая. В плана се посочва най-малко следното:

- а) описание на включените участници и техните роли, предвиденото новаторско решение за оперативна съвместимост и неговото предназначение, както и съответния процес на разработване, изпитване и валидиране;
 - б) конкретните регулаторни въпроси и насоките, които се очакват от органите, упражняващи надзор върху регулаторната лаборатория;
 - в) конкретните условия на сътрудничество между участниците и органите, както и всички други участници в регулаторната лаборатория;
 - г) механизъм за управление и наблюдение на риска с цел идентифициране, предотвратяване и намаляване на всеки риск;
 - д) ключовите етапи, които трябва да бъдат изпълнени от участниците, за да се счита, че решението за оперативна съвместимост е готово за въвеждане в експлоатация;
 - е) изисквания за оценка и докладване и възможни последващи действия;
 - ж) когато се обработват лични данни, посочване на съответните категории лични данни, целите на обработването, за които са предназначени личните данни, и участниците в обработването и тяхната роля.
4. Участието в регулаторните лаборатории не засяга надзорните и корективните правомощия на органите, които упражняват надзор върху лабораторията.
5. Участниците в регулаторната лаборатория продължават да носят отговорност съгласно приложимото право на Съюза и законодателството на държавите членки относно отговорността за всички вреди, причинени по време на участието им в регулаторната лаборатория.
6. Личните данни могат да бъдат обработвани в регулаторната лаборатория при следните кумулативни условия:
- а) разработено е новаторско решение за оперативна съвместимост за защита на обществените интереси в областта на високо ниво на ефективността и качеството на публичната администрация и обществените услуги;
 - б) обработваните данни са ограничени до това, което е необходимо за функционирането на решението за оперативна съвместимост, което ще бъде разработено или изпитано в лабораторията, като функционирането не може да бъде ефективно постигнато чрез обработване на анонимизирани, синтетични или други нелични данни;
 - в) съществуват ефективни механизми за мониторинг, за да се установи дали по време на работата на лабораторията могат да възникнат високи рискове за правата и свободите на субектите на данни, както е посочено в член 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и в член 39 от Регламент (ЕС) 2018/1725, както и механизъм за реагиране за бързо смекчаване на тези рискове и, когато е необходимо, за спиране на обработването;
 - г) всички лични данни, които ще бъдат обработвани, се намират във функционално отделена, изолирана и защитена среда за обработване на

лични данни под контрола на участниците и само упълномощени лица имат достъп до тези данни;

- д) обработваните лични данни не трябва да се предават, прехвърлят или по друг начин да се осъществява достъп до тях от други страни, които не са участници в лабораторията, нито да се прехвърлят на страни, различни от участниците в лабораторията;
 - е) обработването на лични данни не засяга прилагането на правата на субектите на данни, както е предвидено в правото на Съюза относно защитата на личните данни, по-специално в член 22 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 24 от Регламент (ЕС) 2018/1725;
 - ж) всички обработвани лични данни са защитени чрез подходящи технически и организационни мерки и се изтриват след прекратяване на участието в лабораторията или след изтичане на срока на съхранение на личните данни;
 - з) записите от обработването на лични данни се съхраняват за срока на участие в лабораторията и за ограничен период след нейното прекратяване единствено с цел и само доколкото е необходимо за изпълнение на задълженията за отчетност и документиране съгласно законодателството на Съюза или на държавите членки;
 - и) пълно и подробно описание на процеса и обосновка на обучението, изпитването и валидирането на решението за оперативна съвместимост се съхраняват заедно с резултатите от изпитването като част от техническата документация и се предават на Комитета за оперативна съвместимост Европа;
 - й) кратко резюме на решението за оперативна съвместимост, разработено в лабораторията, неговите цели и очаквани резултати се предоставя на портала „Оперативно съвместимост Европа“.
7. Участващите органи от публичния сектор представят периодични доклади и окончателен доклад на Комитета за оперативна съвместимост Европа и на Комисията относно резултатите от регулаторните лаборатории, включително добри практики, извлечени поуки и препоръки относно тяхното създаване и, когато е уместно, относно развитието на настоящия регламент и на друго законодателство на Съюза, върху което се упражнява надзор в рамките на регулаторната лаборатория. Комитетът за оперативна съвместимост Европа издава становище до Комисията относно резултатите от регулаторната лаборатория, като посочва, когато е приложимо, действията, необходими за изпълнението на нови решения за оперативна съвместимост с цел насърчване на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, предоставяни или управлявани по електронен път.
8. Комисията гарантира, че информацията за регулаторните лаборатории е достъпна на портала „Оперативно съвместимост Европа“.
9. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за определяне на подробните правила и условия за създаването и функционирането на регулаторните лаборатории, включително критериите за допустимост и процедурата за кандидатстване, подбор, участие и излизане от лабораторията, както и правата и задълженията на участниците.

10. Когато регулаторната лаборатория включва използването на изкуствен интелект, правилата, определени в членове 53 и 54 от [предложението за] Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект (Законодателен акт за изкуствения интелект) и за изменение на някои законодателни актове на Съюза, имат предимство в случай на противоречие с правилата, определени в регламента.

Член 13

Обучение

1. Комисията, подпомагана от Комитета за оперативно съвместима Европа, предоставя материали за обучение относно използването на ЕРОС и на решенията за оперативно съвместима Европа. Органите от публичния сектор и институциите, органите и агенциите на Съюза предоставят на своя персонал, натоварен със стратегически или оперативни задачи, които оказват въздействие върху мрежите и информационните системи в Съюза, подходящи програми за обучение по въпросите на оперативната съвместимост.
2. Комисията организира курсове за обучение по въпросите на оперативната съвместимост на равнището на Съюза, за да засили сътрудничеството и обмена на най-добри практики между персонала на органите от публичния сектор, институциите, органите и агенциите на Съюза. Курсовете се обявяват на портала „Оперативно съвместима Европа“.

Член 14

Партньорски проверки

1. Създава се механизъм за сътрудничество между органите от публичния сектор, предназначен да им оказва подкрепа при изпълнението на решения за оперативно съвместима Европа в техните мрежи и информационни системи, както и да им помага да извършват оценките на оперативната съвместимост, посочени в член 3 („партньорска проверка“).
2. Партньорската проверка се извършва от експерти по оперативна съвместимост от държави членки, различни от държавата членка, в която се намира органът от публичния сектор, който е обект на проверката. След консултация с Комитета за оперативно съвместима Европа Комисията може да приема насоки относно методологията и съдържанието на партньорската проверка.
3. Всяка информация, получена в процеса на партньорска проверка, се използва единствено за тази цел. Участващите в партньорската проверка експерти не оповестяват никаква чувствителна или поверителна информация на трети страни, получена в хода на тази проверка. Съответната държава членка гарантира, че всеки риск от конфликт на интереси по отношение на определените експерти се съобщава на другите държави членки и на Комисията без неоправдано забавяне.
4. Експертите, извършващи партньорската проверка, изготвят и представят доклад в рамките на един месец след края на партньорската проверка и го представят на съответния орган от публичния сектор и на Комитета за оперативно съвместима Европа. Докладите се публикуват на портала

„Оперативно съвместима Европа“, когато това е разрешено от държавата членка, в която се намира органът от публичния сектор, който е обект на прегледа.

Глава 4

Управление на трансграничната оперативна съвместимост

Член 15

Комитет за оперативно съвместима Европа

1. Създава се Комитет за оперативно съвместима Европа. Той улеснява стратегическото сътрудничество и обмена на информация относно трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, които се предоставят или управляват по електронен път в Съюза.
2. Комитетът за оперативно съвместима Европа се състои от:
 - а) по един представител на всяка държава членка;
 - б) по един представител, посочен от всяка от следните организации:
 - i) Комисията;
 - ii) Комитета на регионите;
 - iii) Европейския икономически и социален комитет
3. Комитетът се председателства от Комисията. Държавите, участващи в Европейското икономическо пространство, и страните кандидатки може да бъдат поканени като наблюдатели. Освен това председателят може да предостави статут на наблюдател на отделни лица и организации след консултация с Комитета за оперативно съвместима Европа. Председателят може да покани за участие на *ad hoc* база експерти с конкретна компетентност по даден въпрос от дневния ред. Комисията осигурява секретариата на Комитета за оперативно съвместима Европа.

Членовете на Комитета за оперативно съвместима Европа полагат всички усилия за приемане на решения с консенсус. При гласуване резултатът от него се определя с обикновено мнозинство на членовете в неговия състав. Членовете, които са гласували против или са се въздържали, имат право към становищата, препоръките или докладите да приложат документ, в който са обобщени мотивите за позицията им.
4. Комитетът за оперативно съвместима Европа има следните задачи:
 - а) да подкрепя изпълнението на националните рамки за оперативна съвместимост и други съответни национални политики, стратегии или насоки;
 - б) да приема насоки относно съдържанието на оценката на оперативната съвместимост, посочена в член 3, параграф 6;
 - в) да предлага мерки за насърчаване на обмена и повторното използване на оперативно съвместими решения;
 - г) да осъществява мониторинг върху цялостната съгласуваност на разработените или препоръчани решения за оперативна съвместимост;

- д) да предлага на Комисията мерки, които да гарантират, когато е уместно, съвместимостта на решенията за оперативна съвместимост с други решения за оперативна съвместимост, които имат обща цел, като същевременно подкрепят, когато е уместно, взаимното допълване с нови технологии или прехода към тях;
- е) да развива ЕРОС и да я актуализира, ако е необходимо, и да предлага това на Комисията;
- ж) да оценява привеждането на специализираните рамки за оперативна съвместимост в съответствие с ЕРОС и да отговаря на искането за консултация от Комисията относно тези рамки;
- з) да препоръчва решения за оперативно съвместима Европа;
- и) да предлага на Комисията да публикува на портала „Оперативно съвместима Европа“ решенията за оперативна съвместимост, посочени в член 8, параграф 2, или да направи препратки към тях на портала;
- й) да предлага на Комисията да създаде проекти за подкрепа на изпълнението на политиката и на иновационните мерки, както и на други мерки, които общността за оперативно съвместима Европа може да предложи;
- к) да преглежда докладите за иновационните мерки, за използването на регулаторната лаборатория и за партньорските проверки и да предлага последващи мерки, ако е необходимо;
- л) да предлага мерки за повишаване на възможностите за оперативна съвместимост на органите от публичния сектор, като например обучения;
- м) да приема програмата „Оперативно съвместима Европа“;
- н) да предоставя съвети на Комисията относно мониторинга и докладването по прилагането на настоящия регламент;
- о) да предлага мерки на съответните организации и органи по стандартизация, за да допринесе за дейностите по европейска стандартизация, по-специално чрез процедурите, предвидени в Регламент (ЕС) № 1025/2012;
- п) да предлага мерки за сътрудничество с международни органи, които биха могли да допринесат за развитието на трансграничната оперативна съвместимост, особено с международни общности за решения с отворен код, отворени стандарти или спецификации, както и с други платформи без правни последици;
- р) да координира дейността си с Европейския комитет за иновации в областта на данните, посочен в Регламент (ЕС) № 2022/686, по отношение на решенията за оперативна съвместимост за общите европейски пространства на данни, както и с всяка друга институция, орган или агенция на Съюза, работеща по решения за оперативна съвместимост, които са от значение за публичния сектор;
- с) да информира редовно и да координира дейността на координаторите по оперативната съвместимост и на общността за оперативно съвместима Европа по въпроси, свързани с трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи.

5. Комитетът за оперативно съвместима Европа може да създава работни групи, които да разглеждат конкретни въпроси, свързани със задачите на Комитета. Работните групи включват членове на общността за оперативно съвместима Европа.
6. Комитетът за оперативно съвместима Европа приема свой правилник за дейността.

Член 16

Общност за оперативно съвместима Европа

1. Създава се общност за оперативно съвместима Европа. Тя допринася за дейностите на Комитета за оперативно съвместима Европа, като предоставя експертен опит и съвети.
2. Публичните и частните заинтересовани страни, които пребивават или имат седалище в държава членка, могат да се регистрират на портала „Оперативно съвместима Европа“ като членове на общността за оперативно съвместима Европа.
3. След потвърждаване на регистрацията членският статут се оповестява публично на портала „Оперативно съвместима Европа“. Членството не е ограничено във времето. Въпреки това то може да бъде отменено от Комитета за оперативно съвместима Европа по всяко време по пропорционални и основателни причини, особено ако лицето вече не е в състояние да допринася за общността за оперативно съвместима Европа или е злоупотребило със статута си на член на общността.
4. Членовете на общността за оперативно съвместима Европа могат да бъдат поканени, наред с другото:
 - а) да допринасят за съдържанието на портала „Оперативно съвместима Европа“;
 - б) да участват в работните групи;
 - в) да участват в партньорските проверки.
5. Комитетът за оперативно съвместима Европа организира веднъж годишно онлайн събрание на общността за оперативно съвместима Европа.
6. Комитетът за оперативно съвместима Европа приема кодекс за поведение на общността за оперативно съвместима Европа, който се публикува на портала „Оперативно съвместима Европа“.

Член 17

Национални компетентни органи

1. Най-късно до ... [датата, от която се прилага настоящият регламент] всяка държава членка определя един или повече компетентни органи, които да отговарят за прилагането на настоящия регламент. Държавите членки могат да определят съществуващ орган за тази цел.
2. Органът има следните задачи:
 - а) да назначи член в Комитета за оперативно съвместима Европа;

- б) да координира в рамките на държавата членка всички въпроси, свързани с настоящия регламент;
 - в) да подпомага органите от публичния сектор в рамките на държавата членка да създадат или да адаптират своите процеси за извършване на оценка на оперативната съвместимост, посочена в член 3;
 - г) да насърчава обмена и повторното използване на решения за оперативна съвместимост чрез портала „Оперативно съвместима Европа“ или друг подходящ портал;
 - д) да допринася със специфични познания за държавата за портала „Оперативно съвместима Европа“;
 - е) да координира и да насърчава активното участие на различни национални субекти в общността за оперативно съвместима Европа и тяхното участие в проектите за подкрепа на изпълнението на политиката, посочени в член 9, и в иновационните мерки, посочени в член 10;
 - ж) да подкрепя сътрудничеството на органите от публичния сектор в държавата членка със съответните органи от публичния сектор в други държави членки по теми, обхванати от настоящия регламент.
3. Държавите членки гарантират, че компетентният орган разполага с подходящи компетенции и ресурси, за да изпълнява ефективно и ефикасно възложените му задачи.
4. Държавите членки създават необходимите структури за сътрудничество между всички национални органи, участващи в прилагането на настоящия регламент. Тези структури могат да се основават на съществуващи мандати и процеси в тази област.
5. Всяка държава членка уведомява Комисията без неоправдано забавяне за определянето на компетентния орган, за неговите задачи и за всяка последваща промяна в тях, като информира Комисията за други национални органи, участващи в надзора на политиката за оперативна съвместимост. Всяка държава членка оповестява публично включването в списъка на своя компетентен орган. Комисията публикува списъка на определените компетентни органи.

Член 18

Координатори по оперативна съвместимост за институциите, органите и агенциите на Съюза

1. Всички институции, органи и агенции на Съюза, които предоставят или управляват мрежи и информационни системи, позволяващи предоставянето или управлението на обществени услуги по електронен път, определят координатор за оперативна съвместимост под надзора на своето най-високо управленско ниво, за да гарантират приноса за изпълнението на настоящия регламент.
2. Координаторът по оперативна съвместимост подпомага съответните отдели да създадат или адаптират своите процеси, за да извършат оценка на оперативната съвместимост.

Глава 5

Планиране и мониторинг на програмата „Оперативно съвместима Европа“

Член 19

Програма „Оперативно съвместима Европа“

1. След организиране на процес на публични консултации чрез портала „Оперативно съвместима Европа“, в който участват, наред с другите, членовете на общността „Оперативно съвместима Европа“, всяка година Комитетът за оперативно съвместима Европа приема стратегическа програма с цел планиране и координиране на приоритетите за развитие на трансграничната оперативна съвместимост на мрежите и информационните системи, които се използват за предоставяне или управление на обществени услуги, предоставяни или управлявани по електронен път (програма „Оперативно съвместима Европа“). В програмата „Оперативно съвместима Европа“ се вземат предвид дългосрочните стратегии на Съюза за цифровизация, съществуващите програми за финансиране от Съюза и текущото изпълнение на политиката на Съюза.
2. Програмата „Оперативно съвместима Европа“ съдържа:
 - а) необходимостта от разработване на решения за оперативна съвместимост;
 - б) списък на текущите и планираните съпътстващи мерки на програма „Оперативно съвместима Европа“;
 - в) списък на предложените последващи действия във връзка с иновационните мерки;
 - г) установяване на полезни взаимодействия с други съответни програми и инициативи на равнището на Съюза и на национално равнище.
3. Програмата „Оперативно съвместима Европа“ не установява финансови задължения. След приемането на програмата Комисията я публикува на портала „Оперативно съвместима Европа“.

Член 20

Мониторинг и оценка

1. Комисията извършва мониторинг на напредъка на развитието на трансграничните оперативно съвместими обществени услуги, които ще се предоставят или управляват по електронен път в Съюза. При мониторинга се дава предимство на повторното използване на съществуващи международни, съюзни и национални данни от мониторинга и на автоматизираното събиране на данни.
2. Що се отнася до теми от особен интерес за изпълнението на настоящия регламент, Комисията осъществява мониторинг на:
 - а) изпълнението на ЕРОС от държавите членки;
 - б) внедряването на решенията за оперативна съвместимост в различните сектори, в държавите членки и на местно равнище;
 - в) разработването на решения с отворен код за обществените услуги, иновациите в публичния сектор и сътрудничеството с участниците в

GovTech в областта на трансграничните оперативно съвместими обществени услуги, които ще се предоставят или управляват по електронен път в Съюза.

3. Резултатите от мониторинга се публикуват от Комисията на портала „Оперативно съвместима Европа“. Когато е възможно, те се публикуват в машинночитим формат.
4. Най-късно до ... [три години след датата, от която се прилага настоящият регламент] и на всеки четири години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящия регламент, който включва заключенията от оценката. В доклада се прави конкретна оценка на необходимостта от въвеждане на задължителни решения за оперативна съвместимост.

Глава 6

Заклучителни разпоредби

Член 21

Разходи

1. В зависимост от наличието на финансиране, общият бюджет на Съюза покрива разходите за:
 - а) развитието и поддържането на портала „Оперативно съвместима Европа“;
 - б) разработване, поддържане и популяризиране на решения за оперативно съвместима Европа;
 - в) съпътстващи мерки по програмата „Оперативно съвместима Европа“.
2. Тези разходи се покриват в съответствие с приложимите разпоредби на съответния основен акт.

Член 22

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от... [3 месеца след датата на влизането в сила на настоящия регламент].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател
[...]

За Съвета
Председател
[...]

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

1.2. Съответни области на политиката

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

1.4.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

1.4.3. Изводи от подобен опит в миналото

1.4.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

1.4.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

1.5. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

1.6. Планирани методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

3.2.2. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

3.2.4. Финансов принос от трети страни

3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа)

1.2. Съответни области на политиката

Трансевропейски мрежи

Цифрови технологии (цифрова трансформация на публичните администрации, оперативна съвместимост на публичния сектор)

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

☒ **ново действие**

☐ **ново действие след пилотен проект/подготвително действие⁴⁴**

☐ **продължаване на съществуващо действие**

☐ **сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие**

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Регламентът ще започне да се прилага 20 дни след публикуването му в Официален вестник.

1.4.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Основания за действие на европейско равнище (предварителни):

Оценките на ЕРОС и програмата ISA² в подкрепа на европейското сътрудничество в областта на оперативната съвместимост, както и оценката на въздействието, извършена за настоящата инициатива, показват, че възприетият досега подход на доброволно сътрудничество в областта на оперативната съвместимост не е отговорил на нуждите и политическите очаквания на държавите членки, както са изразени например в министерските декларации от Талин през 2017 г. и Берлин през 2020 г. и в препоръките, приети от експертната група по оперативна съвместимост през 2021 г. Успешната цифрова трансформация на европейския публичен сектор изисква по-стабилна рамка за сътрудничество и по-голяма сигурност при използването на решения за оперативна съвместимост.

⁴⁴

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

Очаквана генерирана добавена стойност от ЕС (последваща):

Оперативната съвместимост не може да бъде постигната само от една организация. Изграждането на рамка за структурно сътрудничество на равнището на ЕС дава възможност на субектите на държавите членки и на Съюза да създават оперативно съвместими обществени услуги на етапа на проектиране и да подобряват изпълнението на политиката в областта на цифровите технологии. Това ще повиши ефикасността и ефективността на политиките и ще подкрепи цифровия единен пазар.

1.4.3. Изводи от подобен опит в миналото

Инициативата се основава на оценките на ЕРОС и на програмата ISA² в подкрепа на европейското сътрудничество в областта на оперативната съвместимост, в които се стигна до заключението, че действията на ЕС в областта на оперативната съвместимост са полезни, но които също така показват, че въздействието може да бъде значително подоброено чрез създаване на задължителна рамка за сътрудничество в областта на оперативната съвместимост на равнището на ЕС.

1.4.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Инициативата разчита на ресурсите за специалната линия за оперативна съвместимост в рамките на стратегическа цел 5 на програма „Цифрова Европа“ и е съвместима със и от значение за (наред с другото) МВУ (45 милиарда евро, предназначени за цифровата трансформация на публичния сектор), Инструмента за техническа подкрепа (ИТП) (подкрепа за проекти за реформа на публичния сектор) и „Хоризонт Европа“ (например дейности на ЕСИ).

1.4.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

Инициативата разчита на преразпределение на административните ресурси, използвани досега за доброволно сътрудничество в областта на оперативната съвместимост (ЕРОС, експертна група по оперативна съвместимост), и на наличното финансиране за оперативна съвместимост по линия на „Цифрова Европа“.

1.5. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

☐ **ограничен срок на действие**

- ☐ в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ
- ☐ Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетни кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетни кредити за плащания.

☒ **неограничен срок на действие**

- Осъществяване с период на започване на дейност от 2023 г. до 2027 г.
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.6. Планирани методи на управление⁴⁵

☒ **Пряко управление от Комисията**

- ☒ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
- ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление с държавите членки**

☐ **Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:**

- ☐ трети държави или на органите, определени от тях;
- ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);
- ☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
- ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
- ☐ публичноправни органи;
- ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
- ☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
- ☐ лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.
- *Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.*

Забележки

Няма забележки.

⁴⁵

Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Комисията ще осъществява мониторинг на напредъка на развитието на оперативно съвместими трансевропейски цифрови обществени услуги, като дава приоритет на повторното използване на съществуващи международни, съюзни и национални данни за мониторинг и на автоматизираното събиране на данни.

Комисията ще осъществява мониторинг по-специално върху: внедряването на решенията за оперативна съвместимост в различните сектори, в държавите членки и на местно равнище; и разработването на решения с отворен код за обществените услуги, иновациите в публичния сектор и сътрудничеството с участниците в GovTech в областта на оперативната съвместимост на цифровите обществени услуги.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

Действията, предвидени в настоящия регламент, ще се осъществяват чрез пряко управление, като се използват начините на изпълнение, предлагани от Финансовия регламент, включващи главно предоставяне на безвъзмездни средства и обществени поръчки. Прякото управление позволява да се сключват споразумения и договори за безвъзмездни средства с бенефициерите и изпълнителите, които участват пряко в дейности, служещи на политиките на Съюза. Комисията ще осигурява пряк мониторинг на резултатите от финансираните действия. Условията за плащане на финансираните действия ще бъдат съобразени с рисковете, свързани с финансовите трансакции.

За да се гарантира ефективността, ефикасността и икономичността на проверките на Комисията, стратегията за извършването им ще бъде насочена към баланс между предварителните и последващите проверки и ще бъде съсредоточена върху три основни етапа на предоставянето на безвъзмездни средства/изпълнението на договори в съответствие с Финансовия регламент: подбор на предложения/оферти, които отговарят на целите на политиката на регламента; проверки на изпълнението, проверки в рамките на мониторинга, както и предварителни проверки, които обхващат изпълнението на проекта, възлагането на обществени поръчки, предварителното финансиране, междинните и окончателните плащания и управлението на гаранции; последващи проверки на обектите на бенефициерите/изпълнителите също ще се извършват въз основа на извадка от операции.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Изпълнението на настоящия регламент включва създаването и функционирането на механизъм за управление с държавите членки и възлагането на обществени поръчки, както и отпускането на безвъзмездни средства за конкретни дейности.

Основните рискове са следните:

а) Риск от непълно постигане на целите на регламента поради недостатъчно ангажиране на партньорите, внедряване на решения и/или качество, и/или забавяне на изпълнението на избраните проекти или договори.

б) Риск от неефикасно или неикономично използване на отпуснатите средства, както при безвъзмездните средства (сложност на правилата за финансиране), така и при обществените поръчки (ограничен брой на икономическите доставчици с необходимите специализирани знания, което води до недостатъчни възможности за сравнение на ценовите оферти в някои сектори).

в) Риск за репутацията на Комисията в случай на бавно или недостатъчно прилагане на рамката за сътрудничество или при разкриване на измами или престъпни дейности.

Комисията въведе вътрешни процедури, с цел да бъдат обхванати посочените по-горе рискове. Вътрешните процедури са в пълно съответствие с Финансовия регламент и включват мерки за борба с измамите, като вземат предвид и отношението между разходите и ползите. В тази рамка Комисията продължава да проучва възможности за подобряване на управлението и за повишаване на ефикасността.

Основните характеристики на рамката за извършване на проверка са следните:

1) Проверка за гарантиране на ангажираността на заинтересованите страни

Въведени са подходящи практики за управление на заинтересованите страни, за да се гарантира, че механизмът за сътрудничество в областта на оперативната съвместимост, създаден с настоящия регламент, функционира правилно и че редовно се осъществява мониторинг върху неговото въздействие.

2) Проверка преди и по време на изпълнението на проектите (в съответствие с правилата, уреждащи програма „Цифрова Европа“):

а) В рамките на програма „Цифрова Европа“ е въведена подходяща система за управление на проекти, насочена към приноса, който имат проектите и договорите за постигане на целите на политиката, като осигурява системно участие на всички участници, установява редовно отчитане на управлението на проектите, допълвано от посещения на място за всеки отделен случай, включително доклади за риска до висшето ръководство, както и поддържане на подходяща бюджетна гъвкавост.

б) В рамките на Комисията се разработват образци на използваните споразумения за отпускане на безвъзмездни средства и на договорите за услуги. Те предвиждат известен брой разпоредби за проверки, като например одитни сертификати, финансови гаранции, одити на място, както и инспекции от OLAF. Правилата за допустимост на разходите са опростени, например чрез използването на единични разходи, еднократни суми, вноски, които не са свързани с разходите, както и другите възможности, предлагани от Финансовия регламент. Това ще намали разходите за проверки и ще постави акцента върху проверките и контрола в областите с висок риск;

в) Всички служители се подписват, че са запознати с Кодекса за добро административно поведение. Служителите, които участват в процедурата по подбор или в управлението на споразуменията за безвъзмездни средства/договорите, (също така) подписват декларация за липса на конфликт на интереси. Персоналът преминава редовно обучение и ползва мрежи за обмен на най-добри практики.

г) Техническото изпълнение на отделния проект се проверява на редовни интервали от време по документи въз основа на технически доклади за постигнатия напредък, представени от изпълнителите и бенефициерите; освен това се предвиждат срещи с изпълнителите/бенефициерите и посещения на място в зависимост от конкретния случай.

3) Проверки в края на проекта:

Извършват се последващи одити на извадка от операциите, за да се провери на място допустимостта на декларациите за разходи. Целта на тези проверки е да се предотвратяват, откриват и поправят съществените грешки, свързани със законосъобразността и редовността на финансовите трансакции. С цел постигане на висок ефект от извършваната проверка, при подбора на бенефициерите, които да бъдат подложени на одит, се предвижда подборът въз основа на оценка на риска да се съчетава с формиране на случайна извадка, а по време на одита на място при възможност да се отделя внимание на оперативните аспекти.

- 2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Прилагат се правилата за работа на програма „Цифрова Европа“.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

По отношение на своите дейности при пряко управление Комисията следва да предприеме подходящи мерки, за да гарантира, че финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни дейности, чрез ефективни проверки и при установяването на нередности — чрез събирането на недължимо платените суми и, когато е уместно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод. ⁴⁶	от държави от ЕАСТ ⁴⁷	от държави кандидатки ⁴⁸	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
1	02.06.05.02 Внедряване/Оперативна съвместимост	Многогод. д.	ДА	ДА	ДА	НЕ

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	Няма		ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

⁴⁶ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити

⁴⁷ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁴⁸ Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи Бюджетното въздействие на предложението ще бъде изцяло покрито от вече предвидените средства в програмата „Цифрова Европа“, както е обяснено по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	1	Единен пазар, иновации и цифрова сфера
--	----------	--

ГД: „Информатика“			Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	След 2027 г. 49		ОБЩО
○ Бюджетни кредити за оперативни разходи										
02.04.05.02 Програма „Цифрова Европа“ Внедряване/Оперативна съвместимост ⁵⁰	Поети задължения	(1a)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Плащания	(2a)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
Бюджетен ред	Поети задължения	(16)								
	Плащания	(26)								
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁵¹										

⁴⁹ Всички цифри в тази колона („След 2027 г.“) са индикативни и зависят от продължаването на програмите и наличието на бюджетни кредити.

⁵⁰ Съгласно официалната бюджетна номенклатура.

⁵¹ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

02.01.30.01 Разходи в подкрепа на програмата „Цифрова Европа“		3)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Информатика“	Поети задължения	=1a+1б+3	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Плащания	=2a+2б+3	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

○ ОБЩО бюджетни кредити за оперативни операции	Поети задължения	4)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Плащания	5)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
○ ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		6)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 1 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+ 6	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Плащания	=5+ 6	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една оперативна функция, повторете частта по-горе:

○ ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи (всички оперативни функции)	Поети задължения	4)	23,790	24,131	25,511	28,573	29,162			131,167
	Плащания	5)	7,137	21,513	24,511	26,292	28,443	23,271		131,167
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми (всички оперативни функции)		6)	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—6 от многогодишната финансова рамка (Референтна стойност)	Поети задължения	=4+ 6	24,190	24,531	25,911	28,973	29,562			133,167
	Плащания	=5+ 6	7,537	21,913	24,911	26,692	28,843	23,271		133,167

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

Тази част следва да бъде попълнена, като се използва таблицата за бюджетни данни от административно естество, която най-напред се въвежда в приложението към законодателната финансова обосновка (приложение V към вътрешните правила), което се качва в DECIDE за провеждането на вътрешни консултации между службите.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027			ОБЩО
ГД: „Информатика“									
○ Човешки ресурси		2,717	2,717	2,717	2,717	2,717			13,585
○ Други административни разходи		0,105	0,105	0,105	0,105	0,105			0,525
ОБЩО ГД „Информатика“	Бюджетни кредити	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения = поети плащания)	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110
--	------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	След 2027		ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—7 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	27,012	27,353	28,733	31,795	32,384			147,277
	Плащания	10,359	24,735	27,733	29,514	31,665	23,271		147,277

3.2.2. *Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027			ОБЩО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--	--	------

ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	2,717	2,717	2,717	2,717	2,717			13,585
Други административни разходи	0,105	0,105	0,105	0,105	0,105			0,525
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	2,822	2,822	2,822	2,822	2,822			14,110

Извън ФУНКЦИЯ 7⁵² от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400			2,000

ОБЩО	3,222	3,222	3,222	3,222	3,222			16,110
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	---------------

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

⁵²

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.2.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

	Година 2023	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027		
О Должности в щатното разписание (должностни лица и срочно наети служители)							
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)	14	14	14	14	14		
20 01 02 03 (Делегации)							
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)							
01 01 01 11 (Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
О Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време: ЕПРВ)⁵³							
20 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)	6	6	6	6	6		
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)							
XX 01 xx yy zz ⁵⁴	— в централата						
	— в делегациите						
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)							
01 01 01 12 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО	20	20	20	20	20		

XX е съответната област на политиката или бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Должностни лица и срочно наети служители	Должностните лица и срочно наетите служители (служители по политиката и ръководители на програми) ще изпълняват задачите и дейностите съгласно регламента, по-специално прилагането на членове 5—19, а именно: - разработване и управление на каталог с решения за оперативна съвместимост за повторно използване и на портала „Оперативно съвместима Европа“; - редовни прегледи и актуализации на европейските рамки за оперативна съвместимост, методологии и инструменти за оценка на въздействието върху оперативната съвместимост; - разработване на механизми за мониторинг и изпълнение; - управление и подкрепа на рамката за управление (Комитет за оперативно съвместима Европа и общности);
--	---

⁵³ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

⁵⁴ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

	- изпълнение на хоризонтални задачи в областта на комуникацията, управление на заинтересованите страни и междуинституционалните отношения; - подготовка и изготвяне на делегирани актове в съответствие с настоящия регламент. 9 служители с AD степен, 2 служители с AST степен и 2 служители с AST-SC степен ще бъдат част от персонала, който понастоящем работи по дейностите за оперативна съвместимост в ГД „Информатика“. Общото работно натоварване на дейностите по оперативна съвместимост ще се увеличи, особено за да се подпомогне създаването и управлението на структуриран механизъм за сътрудничество и общности, както и да се разработят методологии и инструменти за оценка на оперативната съвместимост. Поради тази причина е необходима 1 допълнителна длъжност с AD степен, като общият брой на длъжностите ще достигне 14.
Външен персонал	Договорно наетият персонал и командированите национални експерти оказват подкрепа за изпълнението на регламента, като допълват официалните длъжности главно в области, свързани с координацията с държавите членки и с организирането на заседания на Комитета за оперативна съвместимост Европа, на семинари и конференции, на последващи действия по проекти, като например създаването на каталог с решения за оперативна съвместимост за повторно използване и с дейности на портала „Оперативна съвместимост Европа“, както и с дейности за мониторинг. 2 длъжности ДНП и 3 длъжности КНЕ ще бъдат обезпечени с персонал, който понастоящем работи по дейности за оперативна съвместимост в ГД „Информатика“. Ще бъде необходима една допълнителна длъжност (извън квотата) за ДНП, с което ще бъде достигнат общ брой от 6 ЕПРВ.

3.2.3. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

- ☒ може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР).

Бюджетните кредити ще бъдат преразпределени в рамките на финансовия пакет, отпуснат за дейности по оперативна съвместимост в програмата „Цифрова Европа“ в МФР за периода 2021—2027 г.

- ☐ налага да се използват неразпределеният марж под съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми и инструментите, които се предлага да бъдат използвани.

- ☐ налага преразглеждане на МФР.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.4. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- ☒ не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - ☐ върху собствените ресурси
 - ☐ върху разните приходи
 - Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове ☐

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата						
		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
Статия								

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

[...]

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[...]